ГРІШНИЦЯ.

Девятнайцять літна дівчина Флора С. служила у одного д-а в Пассаїк і пішла до пивниці де гора піч, що огрівав хату, там породила живе дитя і кинула його у піч щоби згоріло. Але заки она опорала ся з тою роботою, прибігли за нею діти до пивниці і почули плач дитини. Они дали знати докторови, а той покликав поліцию котра заняла ся сею грішницею.

Т.Г.

ХОЛЕРА В ГАЛИЧИНІ.

В Лавочнім стверджено два случаї холери. Повітовий фізик сконстатував урядова два случаї азійської холери в місцевости Опорець, віддаленій від Лавочного о 2 кільометри. Крім того в селі Лавочне помер якийсь мущина серед проявів холери. Прибула тут санітарна комісія зі Львова. Холеру занесено з Угорщини, де вона ширить ся над галицькою границею. В сусідстві Лавочного у Волочі занедужало досі холеру 12 осіб, з чого 5 померло, в Кісполіва занедужало 15, вмерло 5. Сконстатовано також случаї холери в місцевостях Пуго, Пацго Вергеент Мікльош.

ВОВКИ В ГАЛИЧИНІ.

З кількох повітів східної Галичини доносять про появу вовків. І так коло Яремча вибрав ся до ліса над потічком Жонкою лісовий сторожник Андрій Лис, щоби оглянути, як заповідають ся рукоиші оленів. Нечайно появив перед ним олень, а за ним гнав ся величезний вовк. Домігт хапів був так великий, що стражник сподівав ся дика. З віддаленя 100 кроків прицілив ся стражник до вовка і положив його трупом на місци. Той вовк дав ся добре в знаки околичним мешканцям. Що дня нападав на вівці, а навіть вдирав ся до сільських хат. Він незвичайно великий, бо мав аж 80 цм. довготи, коли звичайно вовки доростають найбільше до 72 цм. І Людвінці, долинського повіту, розігнав ся [?] пастухів з вовчицею, які нападали все на худобу. Минулої пятниці кинула ся вона на людей і дуже їх покалічила, та на щастє прибігли інші люди і вбили вовчицю буками.

ЛЮДСЬКА ТЕМНОТА.

Одна варшавська часопись доносить таке: Під Ленчицою (в російській Польщі) мешкає знахар, до котрого приходить хорі не тілько з Польського Королівства, але й з заграниці. Денно зголошує ся до него нераз і до сто осіб. Хто хоче до него доступити, мусить мати фляшку горівки або иншого „пиття". Лікарські оглядини зачинають ся від пятики, а лічить той „славний дохтор" мастями і при помочи чорта, — як яка слабість... Вперед був сей знахар форналем а тепер зробив через людську глупоту маєток, мешкає в гарній хаті, а до писаня „чудотворних реціпок" (рецепт себто лікарських записок) тримає писаря. І в нас (понайбільше на Гуцульщині) є ще богато „примівників", та всяких инших „дохторів" і знахарок, які обильно користають із нерозумних і забобонних „христіян". Час вже залишити пусті „примівки" та „заклинаня" і „шепчики".

СПРАВА АДРІЯНОПОЛЯ.

Болгари конечно хотять задержати Адріянополь.

Мирові переговори між Туреччиною в Болгарією, що дотичать заключеня мира між обома державами, не можуть бути достаточно вирішені, позаяк розходить ся о найважнійшу точку себто о Адріянополь. Хто знає навіть, чи через те дійде врагалі до порозуміня.

Болгари стоять уперто при лондонськім договорі, який їм признав повну власть над Адріянополем. Туреччина знов обстоює при сім, що нова війна яка велась між Туреччиною а Болгарами, знесла постанови договору, та що Турки добули собі Адріянополь силою. Після сего Адріянополь має остати при Туреччині. Болгари, на яких натискають инші держави, жадають засе иншої нагороди та кажуть що таков не відступлять від сего. Переговори мають покінчитись на слідуючий тиждень, але який оборот возьме ціла справа, покищо не знати.

З БАЛКАНСЬКОГО КІТЛА.

Як відомо, конференція амбасадорів в Лондоні, яка закінчила першу війну на Балкані, порішила на жаданє Австрії утворити з надморського краю, на полудне від міста Скутарі аж до грецької провінції Епіру, самостійну альбанську державу. Між Сербами і Альбанцями від давного часу була ненависть тому, що Серби не узнають народної окремішности Альбанців, та хотіли би загорнути Альбанію під свою власть. Ненависть між Сербами і Альбанцями заострилась підчас послідної війни еще більше так, що Альбанці, як доносять послідні телеграфічні відомости, замірають великою силою вдасти на сербську територію та увільнити від сербського панованя деякі альбанські повіти, що після одібреного великими державами поділу припали Сербії.

Здасть ся, що також управлене альбанської справи на Балкані доволі еще буде коштувати клопотів европейських дипльоматів.

ЗАБАВА ЗІ СМЕРТІЮ.

Француз Pegoud доказує прямо чудес своєю воздушною машиною. Минувшого четверга по верх 5000 людий дивились на його штуки у воздусї недалеко Льондону Англії. Летить він просто в гору, просто на діл, до гори ногами і взагалі всякі неможливі до сего часу рухи. Вертикально він потрафить летом виписати букву „8". Послідного разу вивінсь до висоти 3000 стіп, звернув нагло коміть головою на діл. Люди з переляку позаплющували очи, щоб не бачити страшної катастрофи. Та Пегот лише летів стрімголов кілька стіп, а потому завернув знов на скісну похилю. Вертикально потрафив він навіть зробити колесо. Далі ще спускав ся і підносив ся стрілою і поволи стрімголов і звичайною позицією, то знов боком. Перед машина підніс просто в гору, а хвіст в долину. Може спустити ся своєю машиною кілько схоче і може піднести ся, може задержати в якій позиції схоче. Словом, Пегот опанував воздух ліпше як птах.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ПОХОРОН.

На самій швайцарській границі лежить мале німецьке місточко, яке має великий, гарний цвинтар, де можуть бути на жадане родини і за певною оплатою поховані також небіщики з доокoличних сіл, які лежать вже на швайцарській стороні. Звернуло се увагу німецької граничної сторожі, що від довшого часу чомусь дуже часто переходять швайцарські похорони через німецьку границю. Отже коли одного разу знова швайцарський похорон, при великій участи похоронних гостий, з сумними сьпівами, поважно перестунав німецьку границю цлові німецькі урядники задержали цілий похід і зробили ревізію. В домовині знайшли замість небіщика кілька сотнарів сахарини, продукту, на який в Німеччині є наложене велике цло, а і кишенях кождого з учасників похорону знайдено велику скількість товарів, підлягаючих в Німеччині цловій оплаті.

Замість на цвинтар відведено всіх учасників сего незвичайного похорону — до вязниці.

ПОМИСЛОВИЙ ЦАР.

Недавно казав російський цар доставити до свої палати для розглянена образи визначних російських малярів, які то образи призначені були на виставу російської штуки в Петербурзі. Найбільше припав цареви до вподоби образ, що представляв покинену коханком дівчину з дитиною на руках. Закупивши сей образ для себе, запросив цар кількох міністрів і прокуратора синоду до свого кабінету, щоби показати їм образ. Всі, розуміє ся, вихвалюючи добрий смак царя. Лише прокуратор синоду Саблер стояв мовчки задуманий. Запитаний царем о гадку про образ, Саблер відповів: „Ваше Величество, я чоловік старий і отвертий. Гадаю, що сей образ неморальний. Бо кого він представляє?... утримманку, покинену, зроджену в неслюбнім подружю. Такий поганий образ не повинен бути тут, де є вже дорослі дочки." Цар задумав. „Я найшов спосіб — сказав по хвилі, а всім присутним наче камінь впав з серця — скажу прималювати малярa, нехай на пальци сеї дівчини намалює слюбну обручку." Присутні приплеснули „помисловому" цареви.

УБИТИЙ В ДОРОЗІ ДО РІДНОГО КРАЮ.

Володимир Печерский молодий учитель і різбар, що прибув до Америки 1907 р. а послідними часами перебував в Йонкерс, Н. Й. зістав замордований недалеко Берлина і обрабований, почім його тіло зістало кинене в недалеке озеро. Покійний їхав до Галичини Бременським кораблем „Кайзер Вильгельм дер Ґросе". В Берлині він почав правдоподібно та оглядав місто і оплатив і тут найшов смерть. Можлива річ, що замордував його хтось, що товаришував з ним в дорозі до краю, і надіяв ся найти в него як в „Американця" гроші, а можливе і таке, що убив його хтось з берлинських розбишаків. Що се імено: В. Печерський довідалась поліція з його пашпорту. Оглядини тіла виказали такі рани на голові, обірване одного уха та рану постріл[ову] в правім виску. На березі озера найдено пірваний пас і деякі гроші, які убийники лишили правдоподібно на се, аби звести в блуд поліцію. Покійний був чоловік молодий. Він був лагідної вдачі, приємний і тішив ся симпатією усіх хто його лише знав. Земля йому пером.

ЦІСАР НА КІНЕТОФОНІЧНІМ ПРЕДСТАВЛЕНЮ.

Цісар був дня 19. м. м. в театрі в Ішлі на кінетофонічнім представленю. Пять хвиль перед 4-трою годиною заїхав цісар отвертим повозом перед театр. Заступник фірми Пате Фрер одержав позволене зняти поїздку цісаря. Заступник Едісона Граф представив ся цісареви. Цісар розпитував його докладно про найновійший винахід Едісона. Почалось представлене. Цісар добув ся крізь льорнетку а навіть вставав підчас образу, щоби бачити, де уміщено апарат. Цісар по представленю заждав кілька хвиль, а навіть казав спитати чи не можливе нове представлене. Директор Ґраф хотів дати ще один образ „Веселий ковал", але він не був приготований. Тому представлене мусіло скінчити ся. Цісар подякував директорови і додав: „Се було чудове". Потім подякував заступникови Едісона: „Дякую за се дуже цікаве представлене, воно цілком згідне з житєм. Се чудова річ." Директор Ґраф відповів, що тішить ся, що представлене так подобало ся цісареви, тому просить о позволене донести се кабльовою телеґрамою Едісонови. Цісар відповів: „Скажіть, що ґратулюю пану Едісонови і дякую йому за незвичайне вдоволене, якого я тут зазнав." Коли директор запримітив, що старати муть ся удосконалити ще винахід, цісар відповів: „Ні, він тепер уже величавий!"

В КАТОЛИЦКІМ МОНАСТИРИ.

Католицкі монастирі суть окружені мурами і доступ до них мають лише монахи і попи більше ніхто. А що там, діє ся поза тими мурами, сьвітські люди не знають. Але від часу до часу продре ся через монастирські мури якась вістка, що наповнює людий жахом і обридженем. Ось [?]на вістка, яка продерла ся через монастирські мури Домініканських сестриць монахинь в Кемден Н. Дж. В Кемден, Н. Дж. при Голдон аве. є жіночий монастир Домініканських сестриць. З того монастиря тими днями втекла монахиня видрапавши ся на високий паркан, з котрого упала на другий бік, тяжко потовкши ся. Коли прохожі люди знайшли еї непритомну занесли еї до сусідної хати і дали поміч. [?] тогді сказала: Я [?] утекла, щоби уратувати житє моєї ще ненародженої дитини. Около вісім місяців тому кількох [?] в сусідстве прийшло відвідати наш монастир і мали ту гарну забаву. Я не була ще досить довго в монастири, і не знала ще добре монастирських звичаїв і обичаїв. Коли ті попи добре собі підохотили, почали собі жартувати з монахинями а потім трох з них сказало мені обвести їх по монастири. Нічого не підозріваючи, я повела їх на гору. Коли ми переходили коло комнати де було ліжко, звязали, затикали уста, і завязали очи. Я не знаю котрий з них є батьком моєї ненародженої дитини. Після того я довідалась, що такі річи дуже часто трафляють ся в жіночих монастирях, котрі відвідують попи. Також я довідала ся, що се є законом в монастири, що вже народжене дитя в монастири мае згинути при народженю, щоби уникнути сего послідного, я утекла з монастиря.

СТРАШНІ ВЧИНКИ БОЖЕВІЛЬНОГО.

Нині наспіла з Німеччини вістка, що в Мільгавзен учитель Вагнер в приступі божевілія підпалив 5 домів, убив 8 осіб, а 11 тяжко ранив. Перед тим вбив свою жінку і четверо дітий! Вагнер хотів минувшої ночи без жадної причини підложити огонь під хату. Коли один прохожий спитав його, на що се робить, тоді Вагнер застрілив його на місци з револьвера. За хвилю підложив огонь під забудоване иншого господаря, котрий спитав його через вікно, що він робить. Се питане переплатив також житєм, бо злучений кулею погиб на місци. Вагнера обезсилено аж на пятім з раду місци, яке хотів підпалити. Знайдено при нім два військові револьвери, з яких стріляв до товпи. Вагнер убив сім осіб і одну 11-літну дівчинку. Поліцийному жовнірови повело ся при помочи одного робітника вирвати з рук божевільного револьвер. Товпа тяжко його потурбувала. Пожежу альокалізовано при помочи війска. Та по сім вийшли на яв ще страшнійші злочини божевільного. Коли на порученє прокураторії відчинено мешканє учителя Вагнера в Деґерльох, то стверджено, що Вагнер, нім вибрав ся до Мільгавзен, замордував жінку і четверо дітий, перетявши їм у сні жилі. Знайдено їх в ліжках мертвими. Учитель Вагнер мав 35 літ. Перед виїздом до Мільгавзен лишив на дверах мешканя картку, на якій написав що разом з родиною виїздить на прогульку та що дома нема нікого. Коли слідчі власти у війшли повиламуванню дверий до мешканя, застали в домі тіло 32 літної жінки Вагнера, 4 літної і 9-літної дівчинки і 8 та 7 літного хлопця. Убийник служив вже 10 літ, з альоголізмом, але діти в школі його любили. Товариші представляють його як дивака, який уникав товариства. Берлінські дневники доносять, що Вагнер мав на лици чорну маску. Перед тим не замічено у нього помішаня та в послідних днях поступованє його було назвичайне. До директора школи, в котрій працював, вислав письмо, повідомляючи його просе, що мае зробити, крім того вислав дуже масне письмо до редакції Neues Tgbl. в Штутґарті. Вагнер не хоче дати ніяких виясненъ. Лікарі заявили, що він неосудимий. В пакунку, який мав з собою, знайдено 3 револьвери. Зловлено його аж тоді, як застріляв всі набої і не мав вже часу другий раз набити; поліцаянт аж тоді повалив його на землю.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи військові.

РОБИМО повновласти контракти купна і продажи, акта дарованя, скрипта довжні і инші документа леґалізовані через Ц. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро житя тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шифкарти на рижні лінії корабельні до старого краю на найліпші і найскорші кораблі.

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Позір Дівчата!

Коли приходите до Едмонтону на роботу, зайдіть до RUTHENIAN HOME & SCHOOL, на Третій улици ч. 520.

Там дістанете всяку материньску пораду, місце до роботи, приятельок і нагоду научитись по англійськи і по руски і то за дармо.

RUTHENIAN HOME & SCHOOL
520 - 103 St.

ЗА 1-ГО ДОЛЯРА!

Пішлемо Вам всі числа гумористичної часописі „ЖАЛО" які вийшли від Нового Року і які ще вийдуть до кінця року.
Є що читати! Богато там веселих образків, віршів, повістов і жартів. Користайте з на годи! Спішіть ся з замовленями!
Гроші посилайте на таку адресу:
Адміністрація часописі „ЖАЛО"
ул. Скшинського ч. 6. у ЛЬВОВІ.
AUSTRIA—GALICIA.

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, ческі, болгарскі, сербскі, росийскі.
В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

РУСКА БУЧАРНЯ І ҐРОСЕРНЯ.
Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

ПРОПАВ МЕНІ КІНЬ
Каштановатий з білою малою латочкою на грудях і на задній нозі, фіст втятий по коліна, бренд в виді хреста (X). Важив около 1.000 фунтів, літ 9.
Пропав на 9 серпня з Норд-Едмонтону.
Хтоб знав де він з прошу зголоситись на адресу:
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Найдогіднійше і найбезпечнійше складати заощаджені гроші в старім краю в
Товаристві Взаїмного Кредиту
„ДНІСТЕР"
у Львові.
Товариство „Дністер" приймає гроші на вкладки щадничі до опроцентованя на 4 проц. -- Вложені гроші можна кождої хвилі відобрати. - Всякі припорученя і виплати виконує ся безпроволочно оборотною почтою.
Порука членів, резервові фонди і актива Товариства дають повну забезпеку для зложених вкладок. --
Адреса:
Товариство „ДНІСТЕР"
у Львові ул. Руска Ч. 20.

Канадієць

Народно-моральний двітижневник. Річна передплата 1 доляр.

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакції: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК II. Ч 21. ПАДОЛИСТ 1. 1913. EDMONTON, ALTA. NOVEMBER 1, 1913 VOL. II. NO. 21

COLLECTION Newspapers & Periodicals

ПОЗІР МОЛОДЦІ!

З днем першого октобра отворилась вечірна школа англійського языка при 10336 - 96 ул.

Наука відбуваєсь два рази на тиждень в вівторок і четвер о 8-ій год. в вечер.

Можна еще записатись.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Дня 25 Oct. впав в місті перший сьніг, який рокрив землю на оден цаль.

В суботу дня 25 Oct. альбертійский парлямент закінчив свої наради.

Річно місто Едмонтон спроваджує 75 возів ледь, то є около 12 мільонів штук, вартости чверть мільона доларів.

Минувшого тижня 18 літний Рудельф, Німець, за убите свого товариша зістав засуджений на 25 літ тяжкої вязниці.

Лише дві милі від міста на схід знайдено ґаз, який буває досить сильно. Радні міста розгадують надсим, чи не можнаб ужити сего ґазу на осьвічене міста.

Дня 26 Oct. згорів в полудневій части штор Дуґлеса враз зі всіми товарами, яких вартість виносить около 100 тисяч дол. Товари були асекуровані лише на 60.000 тисяч дол.

В місті Едмонтоні тепер велика горячка, одні склинають мініґи і протестують проти міської ради і її господарки, другі склинають мініґи і ухвалюють признане для ради і її господарки. Одні з майора Шорта задоволені а другі ні, одні бажають, щоб він далі кандидував на майора, а другі висувають п. Марґрета. Одним словом в місті такий хаос, що годі предсказати як він скінчить ся.

В альбертійскім парляменті перейшов закон, після якого бровари пива мають платити 5.000 дол. річного податку. В Альберті є їх аж 8. Готелі помістах з 10.000 населенем 400 дол., а коли поверх 10.000 мешканців готелі мають платити 800 дол.

Отже панове пивки з Альберти будуть мусіли забратись до иньших провінций де альоголь таньший.

C. N. R. сего року видавав на будову нових доріг 4 мільони долярів місячно. Сего року ся комп. побудовала 870 миль нової дороги, на яких робило 25 тисяч робітників.

Бренч ві-о-нарської лінії, який будуєсь вже через роки, буде в короткі оційнений і відданий до публичного ужитку.

До викінченя сего бренчу бракує всего чотири милі. Коли і сих чотири милі викінчить ся, то получене між Едмонтоном а Прінс Альберт буде безпосереднє і не буде потрібно пересідати в Ворман, через що і подорож значно скоротить ся.

УПОЛЬОВАНЄ НЕЗВИЧАЙНОЇ ВЕЛИЧИНИ МЕДВЕДЯ.

З Форелілм, Окт. доносять, що в тамтешнім дістрікті над озером Ролай застрілено недавно дуже великого чорного медведя, якого там вже не бачили від многих літ. Сей медвідь важив 600 фунтів, а його шкіра мала вісім стіп довжини а 7 стіп і 6 цалів ширини.

В Стрінкові коло Вінніпеґу запалась одним боком величезний цементовий елевейтор, який належить до C. P. R. компанії.

Всім величезнім елевейтрі находить ся еще тепер поверх одан мільон бушлів збіжа, яких находить ся уратувати, бо колиб цементове надане пукло, пропалоб сих мільон бушлів збіжа.

Що було причиною сего западнення ся елевейтра в землю, еще не сконстовано, але се мабуть була вода, які підмила одну сторону елевейтра.

ВІНЧАНЄ СИНА ҐЕНЕРАЛ ГУБЕРНАТОРА КАНАДИ.

Минулого тижня у середу відбуло ся в замку св. Якова, у Лондоні вінчане князя, Артура Коннавта, сина генерал-губернатора Канади з княгинею Олександрою, Вікторією Файф, дочкою сестри короля Едварда.

В торжестві брало участь до 800 осіб, англійський король і королева, королева вдова Олександра, члени пануючого дому, норведський король і жінка, представителі чужих держав, члени британського парляменту а також многі запрошені гості.

Молодята прибули вже до Канади.

ЛІСОВЕ БОГАТСТВО КАНАДИ.

Канада, се правдоподібно найбогатший у ліси край на землі. Тільки Бразилія, Сибір і північно-західні части Злучених Держав мають еще праліса, які тягнуть ся на тисячі миль, а [?] край Кого в [?] Америці може іти в порівнаню з Канадою під взглядом лісового богатства. Канадійські ліси представляють велику вартість і тому обовязком державы є дбати про них. Доси однак не ведено в Канаді плянового лісового господарства, аж доперва в минувшім році подумано про се і установлено в Брітіш Колюмбії осібний лісовий відділ у міністерства рільництва. Після обчисленъ канадійські ліси займають простір 450.000 гектарів, а само вітника старих дерев буде трeвати до 250 літ.

„РАДА СІМОХ" В КЛОПОТІ.

Дня 19. Окт. в неділю в Ґренд Опера Гавс, в Вінніпеґу відбуло ся велике віче в справі [?] фонду М. Січиньского „Радою Сімох". Д. Ревюк, який скликав віче, спираючись на рахунках поданих „Радою Сімох" в „Робочім Народі" доказав фактично, що велику суму грошей було видано на такі ціли, які зовсім не були звязані зі справою М. Січиньского. З усеї суми $2.184.75, які „Рада Сімох" зібрала, дала М. Січиньскому лише $400 і доєрцям, які випустили М. Січиньского з тюрми, $300. Се значить, що „Рада Сімох" дала на призначену ціль третину з усіх зібраних грошей. Дві третині обернулось на цілі які з справою М. Січиньского немало нічого спільного. Народ отже жадав від „Ради Сімох" звернення тих грошей, в противнім разі справа опре ся о суд.

На просьбу Д. Ревюка присутні зложили для вдови і сиріт по бл. п. Тарнавскім $27.15 (Тарнавський, се оден з дозорців вязниці де перебував М. Січиньский, був засуджений на кілька літну вязницю в Чехах, де і помер.

Сли справді справа буде віддана в суд, цікаво буде як Володін, Крат і Ко., стануть боронитись. Тай питане — що славі суд приказав їм звернути гроші - де вони їх візьмуть? Сеж сума, поверх, чотиринайцять сотов!

Сьвіт.

БІЙКА В ЦЕРКВІ.

В неділю дня 28. сeптембра прийшло до бійки в греко-католицькій церкві в Юніонтовн, Па. між прихильниками і ворогами о. Голого. В часі замішаня зарештовано попа рази а зараз другий день заарештовано його за те, що покусав пальці одній старій бабі. Кілька парафіянів також приарештовано.

ЗОЛОТА ОСІНЬ.

Як пишуть галицькі газети, пречудна осінна погода панує в цілій Галичині. Часами стає таки добре горячо. Здає ся, що золота осінь хоче Галичанам хоть в части винагородити недостатки весни і літа. Може хоч тепер уратують селяни трохи сіна і барабоіь, які ще не погинули були зовсім.

ЗМІНЧИВА ДОЛЯ.

У Ворстер, Мас. засуджено, як жебрака, 60-літного Чарльса Адамса, що ще кілька літ тому назад мав маєтку на $200,000 і славив ся, як один з найбільших спортсменів стейтів Нової Англії. Через нефортунні обставини Адамс зачав тратити і віддав ся пиятиці, поки з його майна не лишило ся ані сліду. Послідними літами жив вже на ласці у своїх приятелів, а на днях арештували його полісмени на улиці, коли жебрав його на жебрани.

НОВА КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНЯХ.

[?] до ся аж тут доходить вість про страшну експльозію в копальні в Карлиф в Валії. Після експльозії румовище засипало працюючих там робітників і принесло смерть чотириттa двайцять людям. Сто робітників працювало день і ніч щоби добити ся до засипаних, бо може котрий з них є ще при житю. Але надія є дуже мала. Дотепер витягнено пятьдесять сім трупів і уміщено їх в трупарні прочі находять ся еще під землею. Э се друга найбільша катастрофа, яка коли не будь мала місце в копальні.

АМЕРИКАНСЬКИЙ БОКСЕР У ВІДНИ.

В одній з віденських театрів показував на сцені штуку боксованя, звісний американський боксер, мурин Джек Джонсон, який перед кількома місяцями утік перед вязницею зі Злуч. Держав. Джек Джонсон, се славний на цілий сьвіт боксер, себто борець на кулаки, який дотепер побивав всіх своїх противників, та своїми сильними кулаками доробив ся мільонового маєтку. У Відни мав він стати до борби з другим французьким боксером, однак віденська поліція на таку борбу не дала позволеня.

ЛІС ЗАПАВ СЯ В ЗЕМЛЮ.

В Шимбарку, пов. горлицького в Галичині, притрафила ся незвичайна подія. Обшар ліса, званий „Шклярки", займаючий около 80 моргів, запав ся цілком в землю. З дерев поліства на поверхні землі лише малий слід, де куди видно тілько верхи дерев які в короткі також зникнуть. Така сама доля стрінула також пять домів і дві стодоли, які стояли в сусідстві ліса. Запавший ся ліс був власностю двора. На місци, де стояв ліс, виступила вода, яка чимраз дальше розливав ся, творячи доволі велике озеро. Причину западаня землі можна части вилолкувати сеґорічними безнастанними дощами.

60-ТІ РОКОВИНИ УРОДИН М. ПАВЛИКА.

Минувшого місяця минуло 60 років з часу уродин публіциста й провідника радикальної партії Михайла Павлика, що родив ся 17. вересня в Монастирську коло Косова. З того приводу явили ся у него в ювілейні дни відпоручники управи радикальної партії, пос. В. Стефаник [?] Балицький, щоб зложити йому бажаня. З 60-им роком житя вітає М. Павлика безперечно весь український загал, що високо цінить його характерність, безкорисність та невтомиму роботячість серед неприхильних житевих умов для добра і поступу своїх земляків.

ГРЕЦЬКА ДОБИЧА НА БОЛГАРАХ.

Грецький міністер війни оголосив відомости про воєнну добичу Греків на Болгарах, на яку складає ся всякого рода воєнне оружє і засоби живности. Отже: 108 великих гармат найновійшої системи, 53 старі гармати Круппа, 45.000 карабінів Манлера, 5.000 карабінів Маркового, 18.000 карабінів Манліхера і 600 коний. В Деміргіссар забрано Болгарам величезні маси муки, кукурузи, хліба, цукру, соли і консерв. В Сересі і Драмі найшли Греки засоби живности вартости 10 мільонів франків, уніформів і амуніції на 7 мільонів франків, 200.000 франків в сріблом і 30 вагонів турецької добичі, в між 12 люксусових вагонів, які колись бували французька цісарева Евгенія дарувала була султанови.

[?] МІЛЬОНІВ ШКІД.

Краєвий виділ оголосив урядове справоздане шкід, спричинених сьогорічною елементарною катастрофою. З сього справозданя виходить, що втрати спричинені на полях і сіножатях повеню виносять суму 258 мільонів 433.000 корон. Шкоди в дорогах, мостах та инших комунікаційних средствах виносять суму 10 мільонів 579.000 корон. Разом всі шкоди, урядово стверджені виносять суму 290 мільонів корон. В сій цифрі не є обняті всі шкоди. Урядові таксатори обчисляли лиш [?] повисше 50 проц. вартости на 100 мільонів корон, то одержимо загальну суму шкід в Галичині 400 мільонів. Справоздане краєвого виділу розділює шкоди так: Сільські громади 154 мільонів 776.000 корон, двірські обшари 50 мільонів 50.000 [?].

14 МОРДІВ НА СОВІСТИ.

Недавно знайдено в Шікаго, Ілл., тіло замордованої кабаретової сьпівачки Алісон Ренрот, і довго поліція не могла впасти на слід убійника. В послідних доперва днях відкрила поліція убійника в особі Генрика Спенцера, який із зимною кровю признав ся до замордованя сьпівачки, а крім сего до 13 инших мордів, які поповнив в протягу 14 літ. Є се типовий злочинець з уродженя, який все мордував свої жертви в цілях рабунку. Тільки двох полісменів замордував перед кількома роками лиш припадково, а се тому, щоб вони його не приарештували. Замордував також свою першу жінку, а дві його другі жінки завдячують житє лиш сему, що в час утікли від него. Здаєсь, що сей закоренілий злочинець має еще більше гріхів на своїй совісти.

ЕКОНОМІЧНА СИЛА ЧОРНОГО НАСЕЛЕНЯ В АМЕРИЦІ.

Недавно відбувся ся зїзд національної ліґи неґрів в Америці, з якої звіту виходить, що Неґри в протягу 50 послідних років, від коли узискали горожаньску рівноправність, зросли дуже на економічній силі. Вартість власности Неґрів в Сполучених Державах виносить тепер 700 мільонів долярів, отже Неґри мають сегодня більше маєтків, між ціла хліборобська людність в Росії. З початком горожаньської війни жило в Сполучених Державах 4 і пів мільона Неґрів з сего 3 мільони 600 тисяч були невільниками. Нині є в Сполучених Державах 10 мільонів Неґрів — в сего числа тільки 30 процент анальфабетів. Земельна власність Неґрів виносить 20 мільонів акрів, що рівнає ся майже поверхні цілої злукової держави Савт Королайна.

КІЛЬКО АВСТРІЯ ВИДАЛА З ПРИЧИНИ БАЛКАНСЬКИХ ВІЙН.

Австро-Угорщина не брала чинної участи в балканських війнах, мимо сего на самі тільки воєнні приготовaня видала аж 350 мільонів корон, отже таку суму, що і чинна участь в війні не булаб Австрію більше коштувала. Се лиш видатки в готових грошах, а не вчислені тут ті величезні страти, які людність Австрії понесла через економічну кризу, спричинену безпереривними воєнними приготованями австрійського уряду. На послідній міністеріяльній раді, яка відбула ся в тих днях у Відни, постановив австрійський уряд зажадати від парляменту узнаня видатковaної вже на воєнні приготовaня квоти 35.000 людий і підвисшеня військових видатків о 50 мільонів корон річно. Також і австрійська воєнна фльота має бути відповідно побільшена.

ЛІТАКОМ ЧЕРЕЗ СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ.

Французькому летунови Ґарро удало ся у вівторок перелетіти Середземне море. Про його план знали вже здавна, та його виконане видало ся знатокам авіятики та ризиковним, що против него підняли ся енерґічні протести. Ґарро удав, що він свою думку покинув, злеж не розголошуючи справи, вибрав ся експресом до Ст. Рафаель коло Марсилії. Із аеродрому піднив ся він на звичайнім апараті о 5 год. 52 м. досьвіта полинув на південь. О год. пів до 12-ої перелетів він над Сардинією, а о год. 1.45 він опустив ся на землю у Візерті коло Туніcу. Таким робом перелетів Ґарро 800 кільометрову ширину моря в 8 годинах і 13 мінутах. Ґарро не брав з собою ніяких ратункових приладів, бо вони, як він сказав, на случай нещастя тільки продовжилиби його конанє. Французьке міністерство війни запропонувало Ґаррови висилку ратункового корабля, який би слідував за ним, та сьмілий авіятор подякував за се. Не дивлячись на те, без його згоди вислано за ним корабель.

В 16 І ПІВ МІНУТАХ ДОВКОЛА СЬВІТА.

Сими днями днями доконано цікавої проби, щоби ствердити, скільки часу потребує вістка, переслана телеграфічно, щоб облетіти цілий сьвіт. Телеграму задано з редакції New York Times, а зміст її складав ся з 9 слів, які пояснювали ясно його ціль. Телеграма облетіла цілу північ, кулю, а то вислано найперше її до Гонолюлю, відси до Манілї, потім до Гонконґа і Бомбаю, відси вістка полетіла до Суецу, опісля до Ґібральтар, досягла одно з Азорських островів і відси вернула знова до редакції New York Times. Телеграма зробила дорогу 52 тисячі кільометрів, облетіла 16 стацій і вернула за 16 і пів мінути до місця нaданя. Дорогу відбувала телеграма зі скоростю 1.700 миль на мінуту. Сих 16 хвиль не можна вважати рекордом, бо як обчислено час, якого телеграма потребує, щоб облетіти сьвіт довкола виносить 9 і пів мінути. Скілько власне часу потребувала телеграма вислана довкола сьвіта в р. 1910 в дни отвореня американської желізниці „Пасіфік".

ЗАПАДАЄТЬ СЯ ЗЕМЛЯ!

Від кількох тижнів наділене Лемківщина затривожене фактом, що місцями западає ся земля. Ось так в присілку Шклярки, біля Горлиць, западають ся цілі гори і усувають ся в глибину землі. Терен місцями зовсім змінює ся. Там примір0м, де були гори творять ся пропасти а де були рівнини, там земля підносить ся, розсуває ся і творять ся вали, а місцями навіть ще повстають більші озера. Цікавих глядачів збирає ся повно і з подальших сторін приїздають, щоб оглянути се диво. За причину сих змін подають сегорічні слоти, але-ж місцями показують ся, що й давно вались западала ся тут земля. На се вказують старі прeвернені дерева, що вистають з землі. Земля, що усуває ся, забирає за собою з поверхні дерева і хати. Буває нераз що встане Лемко рано, а його „хижу" вже розтягнуло, один конець висше, а другий лежить ся глибоко в землю. З того приводу Шклярчани і Долиняни в розпучі. Голосно ридаючи, розбирають в посьпіху свої хати та тікають з ними віби на безпечнійші місця. Та питане, чи се усуване вже ді не піде за ними.

ОЗЬВІРЕНЄ.

Дня 22. вересня вечером замордував 19 літний парубок мазур Станіслав Рапач в Рабі вижній (п. Мисленіце) Жида й хлопа в нечуваний звірський спосіб. Батько Рапача, вернувши з торгу в Рабці, приніс чоботи для сина Станіслава, та вони йому не подобали ся і він свого батька побив! Потім вибрав ся до недалекої коршми та стрінувши по дорозі жінку господаря Фірка, почав її бити. Фіркова вирвавши ся, утікла домів та опові[ла] про се свому мужеви, який пішов зараз до коршми та став там питати Рапача, за що він побив йому жінку. Рапач мало що відповідав, тілько виняв ніж і пробив Фірка в кільканайцятьох місцях. Він був би його і на кавалки порізав, якби не присутний також рівник Жид, котрий приступив до Рапача та став його картати. Та се пройшло йому гладко, бо коли Жид вийшов на хвильку на двір, Рапач пішов за ним і кинув ся на него з ножем, так що перерізав йому горлянку і жертва упала на землю нежива. Та Рапачови було ще й того за мало і він порізав труна ножем по цілім тілі та скопав його ногами. Коли вже було йому досить, увійшов знов до коршми не даючи нічим пізнати про сповнений злочин. За хвильку надійшли нові люди до коршми та повідомили присутних в коршмі, що під хатою лежить труп. Рапач вийшов з людьми і приступив до убитого та копаючи ногами, сказав: „cnego lecem Zydzie" [?] і вкопна при тім убитого і підняв його на ноги. Рапач крикнув ще раз: „psiakrew Zyd udaje" дав убитому пару разів в лице і пустив на землю, та знов копав убитого ногами. Всі сі подробиці сконстатувала судова комісія і зізнаня самого убийника. Рапача арештувала жандармерия в Рабці та відставила його до суду в Йорданові.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

АДРЕС:

Канадиєць

THE CANADIAN

10336-96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . $1.

Видає Спілка „Канадиєць." Число Телеф. 6344.

ДЕНЬ ВДЯКИ.

День 20. жовтня був Днем Вдяки (Thanksgiving Day). Вдяки, се узнаня Всемогучої Сили, яка радить всім сьвітом, всім житєм на нім і яка є одинокою від котрої залежить ціле людське єство. Лише трошки меньше дощу, або лише трохи більше спеки, а вже загрожене єство чоловіка на земли, а всі наукові сили якими чоловік розпоряджує не можуть опертись сій силі, не допустивши до руїни чоловічого єства. День сей, есть власне днем, де кожда одиниця складає подяку для сеї Всемогучої Сили, котра радить его житєм. Невдячною мусить бути ся одиниця, котрій робить ся добро, а она не уміє за се віддячитись, як невдячний є слуга свому панови за его хліб.

Не думай же чоловіче, що ти сам пан над собою і нікого більше не потребуєш знати і з никими не потребуєш рахуватись.

Уважай і памятай, що ти був і єсиш безсильним.

Чи можеш ти приказати падати чи перестати дощеви? Чи можеш ти приказати сьвітити, чи не сьвітити весному сонцю? Чи можеш ти запобічи морозам, щоб не понищив плодів земли, над якими ти працював цілу весну і ціле літо, який є в силі в одній мінуті знищити та змарнувати весь твій труд. Ні, ти не в силі сего зробити, бо ти безсильний проти свого Пана, як слуга не в силі розказувати панови свому, так і ти є не в силі розказати свому Сотворителеви і Удержителеви.

Ти не можеш бути вдячний які чорній земници, ні срібляному дощикови, ні золотому сонцю, бо они мертві без сьвідомости, без розуму. Ти мусиш іти до Всемогучого Пана, який управляє сьвітом і всім, що на сьвіті і тобою також невдячний чоловіче.

День вдяки, се вдяка кождої чесної людини для свого Вседержителя, за хліб насущний, який дає Він нам для житя нашого. Праця наша на земли коло плодів, які нам наш Вседержитель посилає, се лише черпане того, що Бог своєю рукою творить через правдиву природу.

Все, що Бог посилає тут нам на земли, се все часове, переминаюче, се чесний дар, яким Бог надїляє нас в сій сьвітовій мандрівці. Тому брате не забудь віддати і своє слово вдяки для свого Вседержителя. Дивись на пташку, се міне сотворіне, яке оно вдячне свому панови, свому Сотворителеви, дивись як она цілий день своїм милим голосочком величає свого Вседержителя. [illegible] сотворіне, мирові Сотворителя, дав лише дар сьпіву, а [illegible] оно вдячне для свого Пана, величає і хвалить Єго славу чим оно може.

Щож ти брате?? Ти, котрий одержав все від свого Сотворителя, чи ти мав би показатись гіршим і меньше вдячним? Ні! Ти пан над всею животиною і всею тварию, вынесись понад свою твар і віддай своєму Господеви се, що Йому від тебе належить ся.

Канадийці повинні перше бути вдячні Всемогучому, бо сегорічні жнива се правдиве благословеньство Боже для Канади. Від кількох літ не було тут такого урожаю як жнива теперішні.

І власне там, де численно живе христіяньске населення, торжественно обходимо День Вдяки Богу за урожай, саме у часі, коли зібрано плоди, та коли вянуче і опадаюче листє дерев звіщає наближуване ся зими сего кількамісячного відпочинку веселої земли. Тому і наш край, ся наша нова вітчина, Канада, обходила великий День Вдяки Богу за те, що благословив працю мешканців сего краю.

Щасливі бо той, що має хліб щоденний і мир Бога, а горе тому, хто в золоті сяє, а в серці панує злоба-диявол.

ЩО ДУМАЄ ПАПА З ФРАНЦУЗАМИ ЗРОБИТИ З РУСИНІВ ГРЕКО—КАТОЛИКІВ В КАНАДІ

Вже в попереднім числі згадали ми про папський декрет, який видав він за порадою Французів на знищене Українців, греко-католицького обряду в Канаді. Сей французько-папський декрет се наруга і обида всіх Українців греко-католицького обряду, бо сим декретом зневажаєсь греко-католицький обряд і відбираєсь йому права і повагу, якими він доси тішив ся. Папа давно зазяв ся на Українців, щоб зробити їх своїми покірними рабами-католиками і цілком вільно сушив собі над тим голову як і в якій спосіб мігби він сего дїпняти. Насамперед заводить при помочи єзуїтів унію, то є получене ся Українців з Римом на тій основі, щоб могли дальше свій обряд виконувати по своїм грецьким звичаю, а духовеньство мало на дальше право женитись.

Однак сих условий не всегда папи мали охоту додержувати. Кождий, коли лише давалась йому нагода, старались обмежувати греко-католицький обряд в тою цілию, щоб колись цілковито знищити „греко" а лишилось лише католицький, і тим самим дїпняти сего, що було жадучою унії. Давно вже папи намагались в Галичині дїпняти сего, але український свободолюбивий народ на найменьше обмежене грецького обряду всегда грімко протестував проти якогонебудь вмішуваня римського божка в грекокатолицький обряд.

Папа видячи, що його заходи, щоб зробити греко-католиків в Галичині розбиваються на нівощо, переносить ся зі своїми планами до Канади, де знаходить більше пригожий ґрунт на свої плани тимбільше, що французкі католики стають до помочи папським заходам, які вже літами й самі працювали над сим, колиб Українців канадійських не зробити Французами-католиками то бодай католиками, а решта вже лекше буде зроблене пізнїйше і без труду.

Справді Українці — греко-католики в Канаді мають свого епископа, однак се лише особа в мундурі епископа але без власти. Французи найбільші вороги грецького обряду, заздалегіть постарались о се, щоб права українського епископа в Канаді як лиш можливо обкроїти, щоб він був епископом лиш на папері а не в самім ділі, щоб він був манекіном в руках Французів. По довгих стараних і заходах они свого допинають. Папа видав такий обидливий декрет для грецького обряду в канадійській епископ нічого з сім не знає, аж доки його не наказав властивим пальцями. Папа з Французами розпоряджаєсь і ґаздує грекокатолицькій церкві як йому подобалось а український епископ про се нічого не знає, бо папа з Французами веде свою господарку без відома епископа. Ну, на кож здалось кому епископ? Чи на се, щоб баламутити лише людий? Чи може на се, щоб папа через українського епископа міг лише скорше стати властителем церков, які греко-католики побудовали в Канаді? Если папа аж на такі підлі штучки береся, то кождий чесний і сьвідомий чоловік повинен запротестувати проти сеї нахабности і дати відповідну відправу всім тим, котрі в сім так підлім ділі еще йому помагають.

Папі не ходить вам та о твою бідну душу чоловіче, але о твою богату кишеню, йому твої кишені треба, от чому він береся на такі підступи, от чому йому розходить ся так дуже о целібат. Сей целібат еще, се одинока перепона в його заходах. Застановім ся над целібатом скільки взагалі з користний і на скільки сей целібат є користний для українського народу зокрема.

В католицькій церкві целібат уважаєсь непомильною доктріною і він є примусовий в католицкій церкві. Такою примусовою благодатію хоче він і греко-катол. надїлити, бо папа каже, що неженате духовеньство красше сповняє свої обовязки, як жонате, може віддати себе цілком на услуги Богови (божови папі, примітка складача).

В дійсности річ мається цілком противно. Бо коли говорити про сповнюване духовних обовязків так жонате духовеньство бо сповняє його далеко красше. Целібат се грішний бола на здоровому тілі а більше нічого.

Хтось думав би, що целібат завів сам Христос, а що найменьше, що целібат був введений від самого початку христіяньства. Однак історія каже, що ні.

Пр. в 5 апостольскім Каноні читаємо: „Жаден епископ, пресбитер (сьвященик), або діякон не може усунути своєї жени під покришкою релігії, а коли він її покине, хай буде суспендований".

Апостоли перші вчили, що духовеньство повинно бути жонатим. Они самі, будучи першими ісповідниками Христа, були також жонатими але мимо того, они своє посланництво сповнили, як ніхто з целібатників опісля.

Але придивім ся, що й апостоли самі говорять про женичку. Павло в посланію до Коринтян каже (7—2). „Задля уникненя перелюбу кождий свою жінку нехай має і кожда свого чоловіка нехай має. Женитьба чесна у всіх і ложе непорочне; безудників і перелюбників судити ме Бог". (13 — 4.)

А до Жидів ст що говорить він: „Требаж масляну бути непорочним, одної жінки чоловіком, тверезим, ціло мудрим, чесним, гостинним навчаючим".

Як сповнстного бачимо, то апостоли Христові не лише що не виступали проти женитьби а ще й самі поручали.

В римській католицькій церкві сьвященикам було вільно мати жінку до 6-того століття, а в грецькій церкві є вільно еще-і по нинішний день.

В шестім століттю папи заводять целібат то є безженість поп лише тому що папи хотіли зробити з духовеньства бездушну фанатичну армію, зробити з ней своїм єдиним оружієм, яке на кождий поклик Риму булоб готове чи зі шнурами чи з головною чи з мечем в руці кождого часу стати в обороні римського божка, якому колинебудь захотілобись напити теплої людської крови. І нині власне всі целібатники стоять на сім огиднім постерунку з сею зброєю в руках і кождому [illegible] готові відміряти відповідну папську кару.

(Дальше буде).

НЕ МОЖУ МОВЧАТИ!

Безчинність брехливих підхвостників Миняти доходить до такої бруталности, що чесний чоловік, люблячий свою народність і дбаючий о добро свого ближнього не може мовчати. Ті „священики" навіть не соромлять ся отворити свої уста повні всякої неправди і бруду на прогресивне христіяньство і його представителів.

Окт. 27. м. м. з нагоди сьвята чесного хреста п. Гура позволив собі виголосити безчесну промову за протестантів перед своєю парафією в околиці Ледук (Leduc). Я був присутним, коли п. Гура в церкві безчестив людий своїм хитро сплетеними байками. А бідний нарід слухав. І певно Ів. Папірник та В. Ханас сподобали собі таку „проповідь", бо по моїм відході самі казали: „добре зробив, що утів, а то ми його добре набилиб". Але не диво. Коли отцям духовним вільно убивати, чомуж бо дітям не вільно булоб було бити? Яблоко від яблінки далеко не [illegible]

Але окрім Папірника, Ханаса і одної грубої баби, котрі під [illegible] „пастирської науки отця Гури готові були виконати сьвяте діло", до котрого покликував їх „пастир", всі люди заховувались чесно. Навіть, коли я вийшов з церкви і обіцяв, що буду публично ставити питання п. Гурі, як той вийде з церкви, всі з цікавостію ждали того часу. Але я прощаю Папірникові, Ханасові і тій грубій жінці, бо вони не знали, що робили. Я люблю їх як і всіх. Лише не можу мовчати. Хочу застерегти моїх братів і сестер від лжеучителів, котрі замість здорового хліба і чистої води — Христового учения, дають нам брехливими байками вимолочену солому. Любов Христова примушує мене застерегти вас від вовків в овечій шкірі.

Не можу мовчати і про „проповідь" п. Гури, бо колиб я мовчав, то був би я подібний йому. Возьму під розвагу головні слова того казаня. Звернувши увагу парафіян на сьвято воздвиження чесного хреста, п. Гура підвисшеним голосом каже: „Методисти, пресвитеріяни та бабтисти вам кажуть, щоб кланятись в дусі і правді, а чесний хрест викидають."

Бідний та сліпий проводир. Вере ся бути учителем народа і до сеї пори не знає, що ті слова сказав сам Христос, коли говорив з Самарянкою. (Йоана 4. 21—25.) Кланятись до видимих предметів, як до образів, статуй і ріжних значків було і є звичаєм поган. Христос — же запротестував проти такого культа і заборонив зображати Бога. Бог — бо є дух. А духа, хто може зобразити або ограничити місце його перебуту. Тому Христос і каже: „Дух Бог, і хто поклоняєть ся Йому, духом і правдою мусить поклонятись". (Йоана 4. 24.) Так вірили апостоли, так вірять нині правдиві християни.

„До вас приходять ріжні проповідники, роблять зборища і дають причастие. Хто їм дав право на то? Як вони можуть давати те, що самі не отримали? Ті невпоєні та неосвячені сьвященики не мають права ані хрестити, ані причащати або гріхи прощати. Вони є лжеучителі, про котрих Христос казав, що мають прийти. Не ходіть до них і не слухайте їх. Лише католицька церква є сьвята й правдива, а поза нею нема церкви то лише зборища. "Так продовжав свою „проповідь" слуга „правдивої" св. катол. церкви.

(Дальше буде). І. Е. Артеменко.

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

Співаєсь як: When I Walk in Gods Clear Sunlight.

КОЛИ ХОДЖУ В СВІТЛІ БОЖІМ.

1. Коли ходжу в світлі Божім,
Що нам сьвітить з висоти,
То не боюсь я нічого,
Хоть би прийшлось і вмерти.

Хор: Він ведеть мя, Він ведеть мя,
Повік буде мя водить,
Він ведеть мя, Він ведеть мя,
В любві Його буду жить.

2. Серед темної ночи,
Буду в Бога я ховать,
Бо він збіцяв не покинуть,
Обітниці ме сповнять.

Хор: Він ведеть мя, Він ведеть мя....

3. Приятельство хоч пропадеть
А смерть руку простягнеть.
Коли любов Його в мені,
Нічого мене не зведеть.

Хор: Він ведеть мя, Він ведеть мя....

4. Моя слава єсть у Бога
Там в оселі в небесах!
Буду Богу я співати,
В Його вічних радощах. (П-ч.)

ЗОЛОТІ СЛОВА: „ХТО ХОЧЕ, НЕХАЙ ПРИЙМАЄ ВОДУ ЖИТЯ ДАРМО". ОДКР. ЙОАНА 22:17.

Езекиїл 47. 8—12.

8. І промовив до мене: Ся вода тече в восточню сторону краю, поплине рівниною та й увійде у море; і зроблять ся води його здоровими.

9. І всяка животина, що там плаває, де ввійдуть сї води, буде жити, й буде риби вельми богато, тим що ввійде туди ся вода, й вода в морі зробить ся здоровими й куди ні ввійде сей потік, там усе житє ме.

10 І стояти муть понад водою рибалки від Енгадди до Енгаліму, й закидаті муть неводи. Риба буде всякого роду, й як у великому морі, буде риби дуже богато.

11. Болота його й затоки його, що не зробить ся здоровими, поостаються ся на сіль.

12. Понад потоком по узберіжжах його по сім і потім боці рости ме всяке дерево, що дає харч; листє його не буде вянути й плоди на йому не будуть уменшатись; що місяця посіпівати муть нові, тим що вода про тече з сьвятині; плоди їх йти муть на харч, а листє — на лік.

22—1—5. Одкр. Йоана.

І показав мені чисту ріку води життя, ясну як кришталь, що виходила з престола Божого і Агнцевого.

2. А посеред улиці його, та й по сей і по той бік ріки — дерево життя, що родить овощі дванайціть (раз), і що місяця живій овощ дає, а листє з дерева на сцілєнне поган.

3. І вже більше не буде жадного прокляття; а престол Бога і Агнця буде в ньому, і слуги його служити муть Йому.

4. І побачать лице Його, а імя Його на чолах їх.

5. І ночі не буде там; і не потрібувати муть сьвічника і сьвітла сонця, бо Господь Бог осьвічує їх; і царювати муть по вічні віки.

Наука сьвятої Біблії оповідає нам, що коли ізраїльський нарід був в своїм власнім краю і мав всі спосібности, служити Господу Богу, то забув на Него і не служив йому. Але, коли Халдеї завоювали їх край, збурили Єрусалим, зруйнували Вселй Храм і забрали їх до неволі, то аж тоді они опамятались, тай почали тужити за Храмом Божим, щоб в нім Богу служити. Та туга, смуток і плач дійшли аж перед престіл Всевишнього. Господь Бог змилосердив ся над ними тай післав їм, через пророка Єзикіїла, веселу новину, іменно: що Він сам збере сухі кости, обложить їх тілом і дасть їм житє; що Він сам збудує красний і великий Храм, в котрім поставить свій жертівник, з котрого віддасть ся Йому правдива, совершенна і вічнотреваюча жертва; і ще з під того жертівника виплине потік живої води, котрий помалу побільшить ся так, що не можна буде перебрисити його; що той потік виплине в Мертве Море, уздоровить всю нечисту і мінучу воду; що она оживить всю звірину, всю рослину і всьо сотворіне так, що всьо буде видавати свої плоди і овочі не один раз в рік, але що місяця.

Почувши таку веселу новину і прекрасну обітницю, зрадїли Ізраїльтяне, находячі ся в неволи, але не всі зрозуміли її. Они думали, що та обітниця була лишень для них, що той Храм буде матеріяльний виставлений з каміня і окрашений дорогоцінними річами. Они думали, що жертівник в тім храмі буде збудований з дванайціть каменів, та що жертви на нім будуть приноситись з ягнят, з козенят та зі всіляких чистих звірят. Они думали, що справді здорова, чиста, сьвіжа і грвюча вода виплине з під того жертівника, котра весело покотить ся по камінчиках Гедронського потока, тай що поплине гурботом долинами високих гір аж до Мертвого Моря на зустріч гордому Йорданю. Они думали так само як декотрі теперішні християни думають не про духовні, але протілесні, дочасні, матеріяльні, видимі та дотикучі річи. Відтак они очікували, та очікували тай очікують аж досей день виповненя тої обітниці, але надармо очікують її, бо Господь Бог обіцяв і виповнив тую обітницю не після тілесного, але після духовного способу.

Та сьвята обітниця була не лишень для Ізраїльского але для кождого народа — „Велика животина, що там плаває, де ввійдуть сї води, буде жити".

Храм, о котрім Господь Бог говорить, не є збудований з каміня і окрашений дорогими річами, але з духовний, збудований з живого каміня — з віруючих душ, і окрашений їх побожним житєм. Головою угля, того Храму, є Ісус Христос. В тім Храмі є жертівник, се є: хрест, на котрім Господь наш Ісус Христос приніс себе самого, Отцю своєму в жертву сьвяту, праведну, совершену і вічнотреваючу.

З під того жертівника виплив потік живої води, се є: спасительна благодать Божа, котра так збільшилась, що ніхто в сьвіті не може перебрисити (зрозуміти) її своїм розумом, але мусить плисти по ній, як поводі. Та благодать Божа вилила в той грішний сьвіт, та як ріка плине в Мертве Море, і оживила кождого грішника, котрий вірує в Ісуса Христа, так як та жива вода оживила всю звірину і рослину находячу ся в ній і коло неї.

Та благодать Божа начала ся в Бозі, дійшла до найбільшого совершенства в Христі Ісусі тай плине до всіх народів в сьвіті через правдиву церков Христову, котрої Христос є голова, котра не служить Богу формою, але духом і правдою, і котра жие не після приказів людських, але після заповідий Божих.

НАУКА.

ВІДКРИВЕЦЬ БАЦИЛЯ СКАЖЕНИНИ.

До Відня приїхав на з'їзд німецьких учених управитель медичного інститута Рокфелера в Новім Йорку японьский лікар проф. Гідео Ногукі (Noguchi), що славив ся отсе відкритєм бациля скаженини. Істноване бациля скаженини не удавало ся сквістиї вдавна, та досі не установив ніхто його морфольогії. Пастер доказав, що скаженина пошестною недугою та запропонував охоронне щіплене. Негрі описав окремі тільця, найдені ним в протоплазмі більших нервних клїтин, животин, що гибли на скаженину. Дальші досліди над причинами сеї недуги робили Бабес, Кох, Ремлінгер Бертареллі, та самого мікроба не могли відкрити. Вдало ся се зробити аж проф. Ногукі, що слідив причини через два роки роблячи досліди над жовком животин, затроєних ідом скаженини. Ногукі зєсів одержати круглі тільця (зерняті і з ядром), що заключують в собі ід скаженини. Вони розмножують ся на культурах ділянок або набруньковання та удержують ся при виключеню воздуха три до чотири місяці та мають вид протозоїв. Ногукі защіплюючи культуру сих тілець собакам, морським свинкам і кріликам, викликував у них скаженину зі всіми її характерними проявами. Відкрите професора Ногукі має не тільки значіне теоретичне, роблячи конець спорам учених про природу спричинника скаженини, але й велике практичне значіне. Через чисті культури мікроба можна буде тепер витворити віруну сировитку, яку можна буде розсилати по широкім сьвіті для щіпленя скаженини. Ногукі заявляє, що його відкрите ще куди не завершене та що він веде дальші досліди над свійствами відкритого бациля. Ідучи до Відня, спинив ся Ногукі в Парижи та демонстрував там свої експерименти в інституті Пастера в присутности Мечнікова і других учених спеціялістів. Бацилі скаженини можна бачити тільки в ультра-мікроскопі, де при сильнім сьвітлі видно їх дрібні кришки діяментів. Проф. Ногукі є одним з найзнаменитіших сучасних бактеріольогів, що поробив досі важні досліди особливо над блідою спірохетою при сифілісі центральної нервової системи. Ногукі вродивсь в північній холодній Японії, в Маканаву. По докторатї вступив до армії як військовий лікар, та звернув швидко на себе увагу публікаціями з области бактеріольогії. Наслідком сего міністерство війни вислало його на дальші студії до Токіо, де він став асистентом з проф. Кітазато, що свого часу працював разом з німецьким ученим Берінгом. В тім самім лябораторії був також д-р. Гата, що добув собі не дальше всесьвітнє імя співробітництвом з проф. Ерліхом у Франкфурті н. М. По заснованю величного інститута Рокфелера в Новім Йорку обняв там становище і вже від вісьмох років пробуває в Злучених Державах. Ногукі — сей „японьский Пастер" має характеристичний вигляд живого, рухливого Японця. Коли він був малою дитиною, вибухла йому в руках ракета та обірвала чотири пальці й часть лівої руки, та що на ній остав тільки вєчний палець. Та японський учений так вправив ся, що послугуєть ся незвичайно зручно і скалїчілою рукою при своїх [illegible]

ГИГІЄНА ПИСАНЯ.

Ще не так давно тому, як усі книжки, що їх люди купували, були писані. Нині не то книжки але і листи друкують люди, або відбивають на машинах в тій цілі винайдених. Проте люди пишуть тепер більше як давнійше, бо нині з поступом культури кождий майже чоловік бодай раз в день бере за перо. На жаль, пишуть люди в услівях дуже до зої цїли некоригожих, тому хочемо дещо доказати про те, як належить ся уладити, щоби писане не шкодило тому здоровю.

Знаною є річию, що перебуване в комнатах штучно осьвітлених вливає на дорослих шкідливо, бо подразнює нервовий систем, а для дітий є прямо шкідливе. О скільки денне сьвітло не вадить, о стільки сьвітло штучне впливає шкідливо передовсім на око. Око терпить тому найбільше, бо усі предмети при штучнім осьвітленю є неприродно забарвлені, а дальше ще тому, що при штучнім осьвітленю за ярко виступає ріжниця межи сьвітлом а тінню. З того ся., що передусім треба писати при сьвітлі деннім; комната, в якій працюємо повинна бути видна, вікна повинні бути широкі і давати богато сьвітла, окрім сього комната повинна бути простора (бодай 15 м. на одну особу) і мати здоровий, сьвіжий та чистий воздух.

Попри то повинні ми звикати писати великими буквами Правда оно людське звикає до читаня і найдрібнійших букв, але тоді оно на дуже напружує ся і витворює ся коротковорість. Добре є також в часі писаня час до часу поглянути в простір. Око відчає тої хвилі спочиває; а се просте і дешеве средство проти коротковорости. Добре є дальше купати очи в воді, стеречи ся однак належить води, в якій може находити ся вапно. Знаною річию є, що коли до ока впустимо бодай одну каплю води вапняної, оно сліпне раз на все. Уживати проте до купелї очий треба вистоялої води. (З вечера налати води до миски а рано обережно аби не сколамутити купати очи). Належить вистерігати ся писаня на блескучім папері. Що до краски чорнила, то найлучше є фіолетна краска, опісля темно-зелена. Чорна краска з білим папером творить за яркий контраст, і се притуплює дуже бистроту зору.

Незвичайно важною річию є позиция при писаню. Про се писали ми уже — пригадаємо лише, що на відповідне уложене цілого тіла тим більше треба звернути увагу, чим довше хто мусить писати. Хто довго пише в не відповідній позиції, тіло його скривлює ся, легки марніють, (для не вистарчаючої вентиляції) набирає ся в дальші мірі недуги легких (тому, бо легки меньше відповідні) або недуги міхура мочевого і може згорбатіти, перекривлює ся шия і т. п. Декі кажуть, що не най здоровійше писати при стоячих столиках, а коли таких не можливе, то треба старати ся держати грудну клїть при писаню просто і рівно. Правда, добре було би, щоби люди уміли писати рівно добре правою як лівою рукою а тому, бо коли пише ся лише правою рукою мусимо мати сьвітло з лівого боку (з правого кидала би тінь права рука на папір.) Коли маємо сьвітло з лівого боку тоді права зїниця остає в тіни і ліве око звикає виразнійше видїти як праве: наслїдком чого є нерівномірна бистрота зору правого і лівого ока. Перешкоди сі могли би усунути хиба писаню на відкритім місци. Се однак не усе є можливим, тому треба собі радити хотяй в той спосіб, щоби в одно не писати за довго, а коли за те хто мусить довго, безперервно писати так робити довші перерви в писаню і поможности писати лише за дня.

„Здоровлє".

ОПОВІДАНЯ.

ТРИ СОЛОМОНОВІ СУДИ.

Отсей був випадок із трьома братами, що прийшли до царя Соломона вчити ся у нього мудрости. Соломон сказав їм: „Останьте та служіть мені, я навчу вас мудрости". Визначив їх своїми справоздатцями й вони прослужили так тринайцять літ.

Під кінець сказав один брат до другого: „Що ми зробили? Полишили наші доми та все наше майно ось уже тринайцять літ, прийшли вчити ся мудрости, служили та нічого не навчили ся. Покиньмо службу та вернім ся домів. По такій постанові прийшли раз до Соломона та сказали до нього: „Тринайцять літ уже минуло, наш царю, як опустили наші доми, відпусти нас побачити ся з рідними й домовими". Цар казав скарбникови принести триста золотих і сказав братам: „Вибирайте одно з двох, або я дам кождому з вас по три мудрі ради, або вручу кождому по сто золотих". Порадивши ся межи собою, постановили брати взяти лїпше гроші, а коли одержали їх відійшли.

Як відійшли від міста яких чотири милі, наймолодший із братів сказав: „Що ми зробили? Чого ми приходили сюди? Щоби дістати гроші чи науку? Як хочете послухати моєї ради, то вернім цареви гроші і просім його мудрости". Брати сказали йому: Як ти хочеш вернути гроші і в заміну за них дістати три мудрі ради, йди — ми не боронимо тобі, а ми не вернемо ся купувати мудрість за гроші".

Наймолодший брат вернув ся до царя Соломона та сказав: „Мій царю не приходжу сюди за грішми, прошу тебе, возьми своє золото і навчи мене мудрости". Соломон згодив ся і сказав: „Послухай, мій сину! Коли задумаєш вибирати ся у дорогу, виходи з розсьвітом дня і задержуй ся на нічліг, заки ще не смеркло ся. Се перше. Коли ти в дорозі надибаєш ріку в часі повени, не переправляй ся через неї, а підожди, аж спаде вода, а ріка прийме свій звичайний вид. Се друге. Ніколи своєї тайни не виявляй жінкам, навіть своїй жінці. Ось се третє".

Вислухавши рад, попращав ся наймолодший брат, сів на коня і пустив ся доганяти своїх братів. Коли дігнав їх, запитали його: „Нуже скажи, чого ти навчив ся? Він відповів: Чого я учив ся, того й навчив ся", і продовжав дорогу зі своїми братами. За девять годин прийшли в одно місце, дуже пригоже на нічліг, а наймолодший брат сказав: „Задержім ся в сім місци, ту є вода, паливо й паша для коний. Як хочете, витримаймо ся ту переночувати, а зі сходом сонця, як Бог дасть здоровлечко, виберемо ся дальше". „Ти дурак" сказали брати. „Ще коли ти постановив віддати назад гроші і в заміну за них навчити ся мудрости, то ми вже видїли, що в тебе нема розуму. Ми до ночи можемо зробити ще вісім миль, а ти перекладаєш задержувати ся тутки". „Робіть, як хочете, сказав наймолодший брат, а я і не рушу ся з отсього місця".

Тамті вирушили дальше, а він лишив ся, нарубав дров, розпалив огонь, зробив шатро для себе та для коня, пустив його до ночи попасти ся, а на ніч дав йому вівса. Повечерявши та нагодувавши коня, ліг спокійно спати. А брати ішли до глубокої ночи, а коли задержали ся на нічліг, не найшли на місци ні пасовиска для коний, ні дров, ні огня; впав великий сніг, що засипав їх і від холоду й голоду покостеніли брати. Зі сходом сонця наймолодший брат пробудив ся зі сну, сів на коня вирушив у слід за братами та найшов їх замерзлих; обшукав померших, поховав їх, забрав їх гроші і пустив ся у дальшу дорогу.

Між тим сонце огріло землю, сніги розтаяли й ріки наповнили ся водою по береги так, що наш подорожний не міг перейти через ріку, яку зустрінув. Проте зліз з коня і рішив ся ждати опаду води. Коли в ожиданю опаду ходив по березі, побачив, що на другім боці слуги Соломона збирали ся переправити ся через ріку, з двома обтяженими золотом конями. На їх питане, чому не переходить, відповів: „Тому, що вода дуже велика". Вони не звернули на то уваги, ввійшли в ріку й потопили ся на її середині, бо не були в силї спротивити ся сильним филям бистрої води. А молодець вижидав часу, коли вода спала цілком, перейшов ріку, забрав золото з потоплених коний і поїхав щасливо домів.

Коли жінки його братів побачили його та запитали про своїх мужів, він сказав, що вони лишили ся у Соломона вчити ся мудрости. Сам же зачав скуповувати поля, виноградники, будувати доми та робити всевможливі грошеві обороти. Кілька разів [illegible] питала його жінка, щоби він сказав, звідки взяло ся у нього стільки гроший, він усе з невдоленим давав відмовні відповіди; вкінці, як жінка зачала сильно наставати на нього, він виявив їй усе, що склало ся з ним.

Раз посварив ся він із жінкою так дуже, що справа дійшла до бійки і тоді жінка закричала: „Мало тобі, що ти вбив своїх двох братів, ти й мене хочеш убити". Коли жінки двох братів довідали ся із тих слів, що їх мужі померли, тоді донесли цареви Соломонови про вбийство наймолодшим братом двох його старших братів. Цар приказав привести до себе молодця і покарати його смертию за вбийство.

Коли вивели його на кару, він попросив допустити його до царя, аби особисто пояснити все. Як його допустили, впав навколішки перед Соломоном і сказав: „Я, мій царю, один із трьох братів, що були при тобі тринайцять літ для навчення мудрости, і саме той наймолодший брат що вернув тобі золото й одержав три мудрі ради". Цар вислухав цілої справи, як була, та сказав: „Не бій ся! Гроші забрані тобою, по твоїх братах моїх слугах, належать до тебе законно; мудрість, якої ти навчив ся, уратувала тебе від смерти й збогатила тебе; вона й уратує тебе тепер від обмовлення, яке внесли на тебе жінки твоїх двох братів. Ти вільний, йди домів і живи щасливо!"

З тої нагоди Соломон і казав в своїх притчах: „Придбане мудрости лїпше золота".

ПАНОВЕ ПОСЛІПЛАТНИКИ.

Всіх послїплатників „Канадийця" просимо, щоб заслали свій довжок за ґазету найдалі до 1. Децембра, бо в противнім случаю будемо змушені здержати дальшу висилку.

Хто не мігби до висше означеного реченця заплатити, а хотівби ґазету далі побирати, нахай повідомить нас листовно.

З поважанєм
„Канадиєць"
602 Kinistino Ave.
Edmonton.

ГОСПОДАРСТВО.

ГОСПОДАР В ЕВРОПІ, А В АМЕРИЦІ.

Недавно виїхала була до Европи комісія з 100 осіб, щоби там розслідити відносини торговельні, промислові й економічні. Комісія була в Австрії, Німеччині, Франції і Італії.

Зі звіту сеї комісії виходить, що американьский фармер (а хиба канадійський з окрема не те саме?) лишає ся позаду фармера, чи господаря европейського. Щоби дорівняти европейським господарям, під взглядом економічним і фінансовим треба лучити ся в спілки, закладати фармерські банки, склади насіня, машин і знарядів рільничих і т. д. Тутешний фармер найбільшу часть своєї праці віддає всяким посередникам і фабричним агентам.

Нігде, навіть в Італії комісія не знайшла, щоби фармері були так обтяжені довгами, як в Америці, де тільки „морґечів", кілько фармерів.

Амер. фармер мусить тяжко працювати і дає ся аж надто визискувати. Не досить витворити продукти, але треба їх продати за властиву ціну. Дальше вміле провадженє справ фінансових і господарських — а тут сього нема. Тут дбають лише, щоби мати богато що продавати, а не вміють дбати о ціну, яка належить ся. Остаточною цілию в тутешнього фармера — здобути гріш, а вже меньше о те, як его здобути легче і більше: та як ним орудувати, щоби его як найменьше видати.

Справді звіт комісії був дуже совістний.

МАРНОВАНЄ НА ФАРМІ ЗМЕНШУЮТЬ ДОХОДИ.

Теперішнє фармованє в Канаді марнує богато продуктів фармерських підрядної вартости. Визісковане сих продуктів є від ряду літ предметом наукових дослідів в Европі, і певно прийшов час вже подумать про се і фармерам в Канаді. На недавно відбувшим ся конгресі сухого фармованя в Летбрідж, Альта д. Мента, заступник саскачеванського міністра рільництва розбирав власне квестию, яка чимало важного має для кождого фармера.

Управа фарми, він говорив, полягає на усуваню непотрібів фармерских в якій небудь формі. До таких треба зачислити слідуючі: Марнованє земельних складників через ріжні хвасти, надмірну управу і пр. Марнованє вохкости земли через недостаточну управу, невластиву обрібку землі.

Марнованє можливостий збору — ростинної поживи — через нерозумний наворот сїяня, непотрібні толоки і невідповідні [illegible].

Марнованє видатку збору через зиживанє мізерного насїня, невдале підготоване землі під сїйбу, невчасне сїяне і жниво, і вживане невідповідних родів збіжа. Марнованє повинної вартости збору через зачасне або запізне жатє, невідповідний спосіб збираня і складаня.

Марнованє господарских продуктів, таких як солома, полова, гній, хвастові насіня, мале зерно і пр. через брак средства їх ужиткования. Марнованє вартости продуктів через брак доброго збуту (ринку.) Марнованє часу людий і сили, перетяжене чоловіка або праця в більше чим означенім часі.

Марнованє сили через уживане коний до праці, яка булаб зроблена краще через трактор, або уживане сили трактора до праці, яка моглаб бути зроблена краще кіньми.

Сї марнованя на фармах йдуть в нескінченість. Добра управа фарми полягає в їх усуненю.

Бесідник займав ся дальше сими марнованями, які мають місце виключно в західній Канаді. Головні з них суть солома, [illegible] і стаєнний гній.

Західні провінції Канади саме тепер переживають фази елементарних змін відносин, і на наших фармах тепер більше марнуєть ся згаданих річий, чим в прочих державах так в Америці, як і в Европі.

Се є необитою правдою, що даньский фармер богатів би з сих фармерських продуктів марнованих на хочби ніж [illegible] скій або навіть в Сполучених Державах.

Однак правдою є і се, що наколиб сей даньский фармер господарював на наші західні фарми то він попехавби сї свої даньскі досьвідні практики, а перебрав би тутешні марнотравні методи. Се доказує, що се марнованє є спричинене силою обставин а не добровільно принятє.

Велике марнованє соломи. Великим марнованєм є палене соломи, найбільше важного другорядного фармерского продукту. Неможливою річию є ужити всеї пшеничної соломи на корм, бо фармері мають подостатком другої і лїпшої соломи або відпадків на корм, а так само не має і ринку збуту на таку масу соломи. Тому всю пшеничну солому палять.

Одначе добру пшеничну солому можна ввити до ріжних цілий, таких як виріб матераців і дестиляції. Фармер мусить в тім ждати на винахідника і капіталісту. Иншими словами фармер мусить ждати і марнувати такі річи, доки хтось другий не винайде способу ужиткования їх. Коли вроблено для ужиткованя сеї пшеничної соломи, якої не треба на годівлю худоби, міг розвинути ся, і колиб такий промисл приніс нашим фармерам $5 за один тон спрасованої і доставленої до станції желізничої пшеничної соломи, тоді до загальної вартости за пшеницю дісталиб наші фармері $37.000.000 більше ще за сю пшеничну солому. Дохід сей обчислений з 200 міліонів бушлів пшениці, беручи 20 бушлів на один тон соломи. Приймаючи, що 25 прц. соломи все таки марнуєть ся, останеть ся 7 і пів міліонів тонів вартости $37.000.000.

Дотепер одначе маяток сей йде в [illegible] Те саме можна говорити і про солому з льну. Хоч ся солома має більшу вартість, чим пшенична солома на корм, то ще більшу вартість має вона для виробу ріжного рода мотузків, полотна, матерії на матераци і т. п. Для такої цілі тон льняної соломи має вартість $32.00. Однак фармер мусить дальше палити сю солому, або годувати нею худобу, доки хтось не схоче ужиткувати її на краще.

Вівці великою підпорою в тім взглядї. З богатьох причин вівці суть найлїпшим родом домашних звірят, які ужиткують сї поки що непотрібні фармерскі продукти. Вони суть найдешевші до набути, вони як раз спотребують сї марнотні продукти на свій корм і не потребують такої великої опіки. Тепер можна їх легко набути ще в полудневій Альберті і Саскачевані, одначе ренчарі змушені їх що раз то більше випродувати, бо не стає їм землі на пасовиска. Все забирають гомстедери.

Марнованє гною. Коли фармер має вже подостатком худоби, має рівночасно досить гною. Та факт остаєть ся фактом, що гній сей мало хто з фармерів ужиткує. Тимчасом знана річ, що в гною знаходять ся ті конечні складники, які солома чи инші ростини забрали з землі, а без яких земля що раз то убожіє. Отже коли хто віддає сей гній землі, сплачує довг її і піддержує на дальше її плодовитість.

Поза тим можна би начислити ще більше примірів марнованя от як марнованє часу, дійнеть корову, [illegible] породи і пр. Все отсе моглоб привести до більшої продуктивности і вартости. Над сим мусять застановитись всі фармері тепер, коли перші часи боротьби на фармах проминули.

ЧИ МОЖНА УРАТУВАТИ ПІЯКА.

Кого називаємо тут піяком, се пояснить нам развеж вжиті слова — уратувати піяка. Піяки се ті, що потребують ратунку, отже люди, що надмірним уживанєм алькоголю наносять собі умсту і фізичну школу, або шкодять посередно чи безпосередно своєму окруженю і суспільности та з власної охоти не можуть чи не хочуть змінити свойого житя. Всі ті люди, без огляду на се, яке становище занимають в суспільности і до якої степени тонуть в піяньстві, можуть бути уратовані і тому є предметом праці для тих, що хочуть ратувати піяків від загибели.

У нас планова праця в тім напрямі ще не почата та наші народи, передовсім Німці, розвинули працю над поправою піяків до величезних розмірів. Різні товариства, інституції і приватні особи з успіхом сповняють сю високогуманну задачу і рік річно приміняють тисячі піяків. На 400.000 налогових піяків уратовано вже 23.000 значить 5—6 проц. Щож виходить з сего? Іменно се, що сказано висше. Між тими 23.000 заступлені всі класи — від молодогіл-уличників до тих ,,високоповажаних горожан'', що віднимають денно 1—3 корони, призначені на удержанє родини в жертвують їх на алькоголь ,,бож годи все таки господарі тому і дуже тяжко мусять працювати''. Коли з кождої класи може бути уратований один, можливе з отже уратоване і всїх иньших. А що загально мало маємо примірів уратованя піяків, причина сего не в відпорности піяків, а в тім, що дуже мало людий старає ся о їх уратоване. Тут можна навести слова св. письма: ,,Жатва велика, та робітників мало''. Так, жатва велика і вона жде на руки, які взяли би ся за неї. Коли би хто з молодечою силою взяв ся до праці, то певно скоро рук не стало би, щоби подати їх всім тим, які хотіли би вхопити ся за них щоби ратувати ся. Спільна праця кількох щирих одиниць увінчала би ся гарним успіхом, а всі, що з насьмішкою приглядають ся кождій культурній праці, певно завстидали би ся та ще більше здивували би ся ті, що зуміли би оцінити велике се діло.

Якжеж можна уратувати піяка? Теоретично найлекше здавало би ся через повільне відзвичаюване: що дня одну склянку менше, доки не дійдеть ся до розумної середної міри. Практично сей спосіб не доведе до нічого. Цілковита повздержність се одинокий спосіб, що доведе до цїли.

Возьміть жорновий камінь, поставте його на узгірю; як довго віддержувати-мете його д'горі, він буде в вашій власти; та пустіть його і дайте йому лиш раз обернути ся по похилій площі, не зможете його більше здержати; він покотить ся все нище і нище, та що раз скорше і скорше. Так у налогового піяка — сей наклін до уживаня алькоголю подібний до сеї дороги, що веде все в долину все нище, в саму пропасть. Позвольте піякови випити одну склянку, а друга вже не в його силі; во перший слідує з невідпертої конечности: друга по другій третя, четверта і т. д. Через призвичаєнє змінив ся сильно наклін піяка до надмірного уживаня алькоголю, дайте йому одже нагоду подразнити сю пристрасть тим, що поставите перед него склянку сего найлучшого напою, ще і скажіть, що може без обави випити, чим можете дивувати ся, коли та пристрасть вибухне з надзвичайною силою і з кождою склянкою ослабляти ме волю піяка, доки не доведе до безтями, обезсилить фізично і звалить його з ніг.

Умірковaність в боротьбі против алькоголю не є вказана та против дійсної уміренности в уживаню алькогольних напитків не виступають ся зі всею силою. Противно, коли маємо до діла з піяком, котрого хочемо уратувати, йому можемо дати лише одну рецепту: від нинїшного дня, від сеї хвилї ані одної краплини алькоголю. Досьвід стверджує се цілковито.

Голова одного протиалькогольного товариства довго старав ся о се, щоби приєднати до повздержности одного великого піяка. Піяк все отягав ся. Заховувати уміренність він годив ся і обіцював не пити більше, як одну склянку пива і келішок горівки денно, але щоби нічого не пити на се не годив ся під жадним услівам. Голова звертав йому увагу, що се не доведе до нічого; та піяк і слухати не хотів. ,,Добре, сказав вкінци голова, зійдім о заклад; після нашої ревенції попробуйте здержати ся від піяньства через вісім днів. Коли заєих вісім днів не упєте ся, прихилю ся до вашого погляду; коли упєте ся, мусите стати цілковитам абстинентом''. Радо зголосив ся на се піяк і в присутности своєї жінки з'обовязав ся торжественно в ступити до протиалькогольного товариства, коли в найблизших восьми днях хоч трохи упеть ся. Три дни опісля хтось пукав до дверий голови товариства; входить піяк з жінкою. ,,Пане сказав він, ви виграли заклад. Один день я видержав. Другого дня знов був пяний. Тепер хочу додержати слова; дайте мені карту заяви приступленя в члени товариства. Я і моя жінка хочемо бути від нині абстинентами''. Підписав заяву і нині він знова порядний чоловік і щасливий батько.

Абстинентом мусить стати піяк, коли хоче бути уратованим. Абстинентом мусить бути і сей, що працює над уратованєм піяка коли хоче, щоби його праця була успішною. ,,Жорстоке се слово'' і не одно гарне діло розбило ся через се. Та тож діти, коли правдиве. Иншим проповідує воду, а сам вино буде пити'' се вже в приповідку входить як доказ, що кожде гуманне діло буде безуспішне, коли слово з ділом не згодить ся. Ось примір з житя.

До одного молодого німецького сьвященика прийшло двох старших селян, щоби попросити його о поміч в своїй справі. Піяньство витиснуло на їх лицях незатерті сліди і сьвященик скоро звернув на се бесіду. Селяни бачили ясно свою біду і її причину; легко могли би її позбути ся, без великої праці моглиби скинути з себе сї невільничі окови, як і самі вложили на себе. Мали вже — як казали — найкращі постанови, та щож, коли все і все впадали в давну біду. Сьвященик звернув увагу, що в селї є против алькогольне товариство, вже не один, що давнїйше богато пив і через піяньство много пошкодив собі і своїй родині, став членом сего товариства і в сей спосіб уратував ся від загибели чомже і їм не вписати ся, а може і вони відвернуть від себе се лихо. ,,Е, отче, сказав один, коли би ми вписали ся до товариства, мусїли би цілковито зречи ся алькогольних напитків, а сего не можемо зробити. Ви самі не належите до товариства''. Та сьвященик, що походив з богатих в вино надренських околиць ані не думав стати членом товариства. Селяни як раз в тім, що сьвященик радий, як кождий инший чоловік, любив випити склянку вина — знайшли оправдане на се, щоби відкинути одинокий спосіб ратунку. Но, се вже велика дурниця, подумав сьвященик і сказав добре таки гнївний: ,,Я впрочім не потрібую належати до товариства. По перше тому, що я не є піяком, по друге, не маю родини, котрій через піяньство віднимав би гроші призначені на найконечнїйші потреби, як ви се робите. Бачили се і селяни, але вони стояли при тому, що не повинен радити другим пити воду той, хто сам пе вино. Се глупота, думав дальше сьвященик, вимагати від тебе щось подібного і ніхто не може тебе до сего примусити. Та в тій хвили пригадали ся йому слова ап. Павла: ,,Коли би гнївав ся мій брат за се, що їм мясо, ніколи мяса я не покушав би''. Чиж се не була би також подібна глупота? Чиж не глупота се, що тільки людий жертвує свое життя для добра других? Чиж не глупота се жити серед чотирох стін, здалека від всего, що гарне, що дає приємне життя людині — а з мертвими жарками в руках присвятити ся відданим правил природи, над [illegible] її тайн, щоби ним прислужити ся людству, будучі поколїня [illegible]! Коли би ти був розумний і щирий, тоб не лишив сих людий на ласку і на ласку їх злому наклонови, а поніс би то малу жертву, за яку ніхто тебе не осудить. Зробиш дурницю — та і се правда, що ти не більші ще дурниці зазнав ся в життю — але через се причиниш ся до добра тих людий, їх жінок і дітий''. ,,Добре, сказав сьвященик весний себе, днесь впишу ся в члени протиалькогольного товариства. Впишитесь і ви? І вони вписали ся. Сьвященик до нинїшного дня ні раз не пожалував свого діла, а коли раз в веселім товаристві один з його товаришів сказав йому, що се таки була дурниця, він сьміючи ся відповів:

,,Так, правду кажеш, се була дурниця, але дурниця, яка не одного злого чоловіка направила, над чим ти безуспішно мучиш ся і виснажуєш свої сили знеможені і так алькогольними напитками''.

Колиб як найбільше знайшло ся між нами таких, що знажили би ся на такі ,,дурниці''!

ЗАГАДОЧНИЙ ХИЖАК В АВСТРІЙСЬКИХ АЛЬПАХ.

На стирийсько-каринтійській погранични буває від якогось часу якийсь тропічний хижий звір, - який саме покищо не знати, - що мабуть вирвав ся з мандрівної менажериї. Сей звір порнває з долинах вівці і кози а навіть воли і корови і вже заподіяв тамошним мешканцям великі шкоди. Цїсар Франц Йосиф звернув ся отсе до міністерства внутрішних справ з запитом про розмір шкід і про заворядження, які пороблено для убитя звіря. Всі виправи для зловленя загадочної звірини доси не вдали ся. Правительство визначило 3000 корон за застрілене звіря.

САМОУБИЙСТВА СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІЖИ В РОСИЇ.

Нинїшні депеші доносять з Одеси, що там застрілила ся гімназистка Гильченко. Самоубийство обяснюе вона в полишеній записці житевим розчарованєм. Отсей случай в Росиї зовсім не спорадичний. Саме тепер оголосило міністерство народної просьвіти офіціяльні дані про число самоубийств між учениками і студентами, з яких виходить, що в роцї 1911-ім 155 школярів відобрало собі жите. В правді число се менше від 258 самоубийств з 1910. року, одначе все таки і то число є страшне, коли взяти на увагу ледви 24 случаї з перед 10 літ. Із тих 155 самоубийників було 23 учениців шкіл елементарних, 111 середних і 15 висших. Коли до того дочислити девятьдесять оден невдалих замахів і 112 инших нещасних случаїв, то правдиве число самоубийств вийде далеко висше. За причину того великого числа самоубийств подає урядова статистика переважно умові недуги, в 10 случаях любовні історії, а в 14 случаях трагічні шкільні обставини. В многих случаях викликають самоубийства родинні трагедії. Натомість офіціяльна статистика мовчить про політичні обставини, де загальне моральне пригноблене ділаэ далеко сильнійше на вік молодечий чим на старших.

РАБУНКОВЕ УБИТЄ ДИРЕКТОРА КНИГАРНІ.

У второк веч. в Кракові в книгарни Густава Гебетнера і Ски убито головного директора сеї книгарні 64 літного Фердинанда Сьвіцовського. Жінка Сьвіцовського, коли чоловік не вернув до 11 год. в ночи з книгарні куди був пішов робити рахунки вибрала ся там з служницею. В кімнаті книгарні в темраві спотикнула ся на тіло убитого мужа. Уста Сьвіцовський мав закнеблювані, шию звязану шнуром а голову завязану фартушком, який полишили була в льокали одна склепова дївчина. На голові найдено чотири глибокі рани. Убийники зрабували з каси 8000 К. готівкою, головно 100 коронових банкнотах, 15 рублів і 200 марок і около 100 корон з портфелю убитого. Вартісних паперів не рушали. Поліция підозріває, що виновниками убийства були відправлений недавно з книгарні торговельний помічник і також недавно відправлений доворець дому. Убийники полишили на місци зелізний заостреный дручок. Найдено відтиски пальців злочинців на касі і на дверях від склепу; відтиски сі відфотографовано. Спровадженй з Моравскої Остравы поліцийний пес ,,Прінц'', обнюхавши тіло і пальто убитого, вийшов з брами і побіг через ринок на ул. сьв. Анни, але на розі за держав ся і забрехав, що означало, що втратив слід. Коли вдруге обнюхав трупа і кроваві відтиски, побіг на Виславу улицю і на її кінци знова забрехав. Третя проба завела пса на ул. сьв. Анни до каменниці, де находить ся каварня ,,Сецесия''. Тут ,,Прінц'' впав на задні сходи і задержав ся при кухни, де агуба слід. Четверта проба дала той сам вислід. Убитий, який був занятий в книгарни 22 роки, полишив крім жінки ще пятеро дітий.

СТРАШНА КАТАСТОФА НА МОРИ.

Дві найбільші елементарні сили, вода і огонь сьвідчать людям найбільші услуги, але від часу до часу вимагають від людства своїх жертв. При таких случаях люди переконують ся, як з слабосильними супроти сил природи, які чоловік ніби цілком підбив і яким каже собі служити.

Дня 9-го жовтня с. р. в полудне вибух на кораблі ,,Вольтурно,: великий пожар, який корабельна залога не була вже в силі сама загасити. Сейчас заалярмовано на всі сторони бездротним телеграфом инші кораблі, що ,,Вольтурно'' стоїть в полумях і що чужа поміч з конечна. І справді сю трівожну вість переловили в короткім часі аж 11 кораблів, що їхали недалеко ,,Вольтурна'', та сейчас цілою силою пари поспішили на поміч горіючому кораблеви. Страшний їм тут представив ся вид. Серед розбурханих филь морських піднимав ся з ,,Вультурна'' високий стовп огненний, який чим раз більше звигав ся, та все ярійше осьвічував серед запавшої ночі — біганочих по покладі, мов шалених подорожних та розшалівші филї моря, що раз враз ударяли в корабель, та метали ним на всі боки. Поспішивші на поміч кораблі мали дуже тяжку і ограничену ратункову роботу, бо наслідком велької бурі, спущені ратункові човни не могли зблизити ся до горіючого корабля. Ратунок людий відбував ся в той спосіб, що люди з горіючого корабля скакали в воду, тут з човнів кидали їм ратункові пояси і линви, а відтак притягали і забирали на човна.

Корабель ,,Вольтурно'' віз 657 людий: 24 подорожних в другій класі, 540 в межипокладі і 93 людий залоги. З сего числа удало ся виратувати 514 людий, а 75 подорожних і 68 осіб з корабельної прислуги згинуло.

Всім Вп. Приятелям і Знакомим, які надіслали свої желаня з нагоди нашого вінчаня, складаємо на сім місци велике Спаси - біг.

З поважанєм
М. і А. Белегай.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи міської.

РОБИМО повномочія контракти купна і продажи, акта дарованя, сьвідоцтва довжні і инші документа леґалізовані через Ц. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро мастки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю по найнижчій і найкорішій кораблї.

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton. Alta.

ПОЗІР РОДИМЦЇ!

Хай кождий з Вас маючи кілька хвилин часу спише своїх знакомих адреси і мені надісле а отримає красну читану на презент. Усі сї, котрі прислють по більшім числі точних адресів отримають після сего винагороду.

Адресуйте:

ІВАН НЕМЕТ.
б. заступник ц. к. конзуля
457. WASHINGTON STR.
NEW YORK.

Біблїї
НА ПРОДАЖ.

Руські, польскі, німецкі, словінські, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

РУСКА БУЧАРНЯ І ҐРОСЕРНЯ.

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вуджениину і старокраєві ковбаси з чісником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

Найдогіднійше і найбезпечнійше складати зощаджені гроші в старім краю в

Товаристві за[illegible]ного Кредиту

,,ДНІСТЕР"

у Львові.

Товариство ,,Дністер'' приймає гроші на вкладки щадничі до опроцентованя на 4 проц. -- Вложені гроші можна кождої хвилї відобрати. - Всякі припорученя і виплати виконує ся безпроволочно оборотною почтою.

Порука членів, резервові фонди і актива Товариства дають повну забезпеку для зложених вкладок. --

Адреса:

Товариство ,,ДНІСТЕР"
у Львові ул. Руска Ч. 20.

Релігійно - моральний
ДВОТИЖДНЕВНИК
Річна передплата 1 долар.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кожного місяця
Адреса Редакції:
10336 -- 96 ST.
Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 22. 14. ПАДОЛИСТА 1914. EDMONTON. ALTA. 14. OF NOVEMBER 1914 VOL III. NO. 22.

З поля европейскої війни.

Німці і Австрійці уступили з рос. Польщі.

Кія-Чау здобули Японці.

ТУРЕЦЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ СЕВАСТОПОЛЬ.

Амстердам, (Голяндія) 1. падол. — З Риму наспіли вісти що турецькі кораблі розпочали бомбардоване російської военної пристани Севастополя (на півострові Криму). Недалеко Севастополя прийшло до битви між обома фльотами. Вислід битви покищо незвісний.

80 ТИСЯЧ КОНИЙ ДЛЯ ФРАНЦІЇ

Ню Йорк, дня 2. падолиста. До Ню Йорку недавно приїхав французський капітан, який має перевести купно 20 тисяч коний для Франції. Коні мають бути привезені до Франції першого Грудня. Мають бути лише чорні.

Канадийські фабрики дістали знов замовлене на вироблене 50 тисяч сідел.

БОМБАРДАЦІЯ ДАРДАНЕЛЇВ.

Лондон, 3. падолиста. — В Лондоні проголошено урядово, що віддїл англійсько-французьких кораблїв розпочав бомбардувати форти Дарданелїв. Форти відповіли вогнем, але кораблї вийшли неушкоджені. Як сильно ушкоджені форти, годі тепер сказати, досить що в форті Голес наступила страшна експльозія а відтак видно було тільки великі смуги чорного диму.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ПОБІДЖАЮТЬ СЕРБІВ.

Відень, 3. падолиста (через Амстердам і Лондон). — О воєннім положеню на сербській границї видано таку урядову заяву: ,,Австрійська армія ударили на сильні ворожі позиції коло Роврів і добула їх. Наші війска перейшли через ріку Саву і Драву яких Серби дуже завзято боронили; опісля заняли Австрійці Орнабаро, Бановополе, Радейкове, Ґлюозі і Тобанович''.

НОВА СТРАТА АНҐЛЇЇ НА ВОДІ.

Вальпарісо, Чілі, 3. падол. Німецькі кораблі Ґнайсенав Шарнгорст, Нурнберґ, Лейпціґ і Дрезден, заатакували 1. падолиста британську фльоту коло Коронель, в полудневій Америці. Анґлійський кружляк Монмавт і Ґудгоп пішли на дно моря.

Другі два анґлійські кораблї Ґлеско і Отранто тоже ушкоджені, але чи затонули опісля, не говорить ся про се нічого. Бій тривав через цілу годину. Німці побачивши надходячу анґлійську фльоту розпочали стріляти на 9000 метрів. Анґлійські кораблї під командою адмірала Кредока від кількох тижнів шукали на водах полудневої Америки німецької фльоти, яка нищила анґлійські торговельні кораблї.

ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ РОСІЇ ЗАТОПЛЕНИЙ.

Амстердам, 4. падолиста. З Софії наспіла тут телеграма, що турецькі кораблі затопили російський воєнний корабель ,,Сіноп''

Подробиць не подають ніяких.

МІСТО ПОГИБШИХ І РАНЕНИХ.

Лондон, 4 падолиста. З північної Франції телеграфують, що місто Нюпорт, де веде ся тепер бій, знищене цілковито. Одного дня місто се було забране Німцями три рази і знов відбито. Лишилось з него лише руїни, а е переповнене самими раненими і погибшими жовнірами, яких нема навіть кому в землю загорнути.

НІМЕЦЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА ВИПЛИВАЄ ДО ОТВЕРТОГО БОЮ.

Лондон, дня 4. падолиста. Німецька фльота виплила із своїх воєнних портів на Північне море до отвертого бою з анґлійською фльотою.

Телеґрама з Дінвера (пребережного міста у Франції, біля бельгійської границї) доносить, що з німецького воєнного порту в Кіль виплило 4 німецькі великі воєнні кораблі і 4 кружляки на Північне море.

РІВНОПРАВНІСТЬ ЖЕНЬЩИН.

Дня 4 нов. відбулось голосоване в 7-ох стейтах, чи мають допустити женьщини до рівноправности. На 7 стейтів, в двох переголосовано в користь женьщин. Сими стейтами, де женьщинам дано рівноправність, суть Монтана і Небраска.

ВЕЛИКА ПОБІДА ТВЕРЕЗОСТИ.

Дня 4 новембра відбулось в 6-тьох стейтах, голосоване над замкненєм бар і в 4 на 6 переголосовано за замкненєм бар. В сих стейтах було голосоване: Огайо, Калїфорнія, Вашінгтон, Колорадо, Оріґон і Арізона. В двох перших стейтах бари лишають ся дальше, коли в чотирох послідних стейтах бари замкнено.

На другий рік відбудесь в Альберті голосоване над замкненєм бар і є в Бозі надія, що в Альберті тверезість возьме гору.

СТРАШНИЙ ГОЛОД В ГАЛИЧИНІ.

Лондон, 5. падолиста. — У цілій східній Галичині панує великий голод, нужда і всякі слабости, найбільше холера.

Нема в краю ані збіжа ані барабоди ані паші. Російскі власти не потрафлять достарчити з браку зелізниць потрібної скількости поживи для великого числа війска в Галичині та паші для коний і через те забирають поживу і пашу в населеня.

Російський уряд силує ся достарчити поживи і паші, о скільки може, але все те цілком не вистарчає.

Достава поживи і паші відбуває ся в Росії кіньми (як в стародавних часах) і тому годі доставити потрібну скількість. Достава відбуває ся дуже поволи і в дуже малих розмірах. Через те все дуже дороге. Все те, що коштувало на сотики, тепер коштує таку саму скількість копійок або і більше. 1. кільоґрам цукру коштує 80 копійок, а соли (1 топ ка) 20 копійок.

Пів міліона Українців остало ся без хати і без хліба.

В цілім краю крайна роспука.

Лондон, 9 новем. Тут вірять, що Німеччина і Австрія зібрали 8 міліони жовнірів на російсько-німецкій границі і будуть тепер старатись за всяку ціну побити російскі війска. Про невдачу Німців під Варшавою поясняють собі головно тим, що в російскій Польщі дуже біда в комунікація і се була головна причина німецкої невдачі.

Німці знов вірять, що тепер, коли німецкі війска будуть мати за плечима свої добрі комунікаційні дороги, то російска армія зовсім/їх не страшне і є певні по біди. Они свої невдачі завітьтим поясняють, що они навмисно хотіли стягнути російску армію близько своїх границь, що тоді коли вдасть ся їм ві розбити, то згиб єї з браку добрих доріг все він википить.

Скільки в сїм правди то побачимо в коротці.

КОНЕЦЬ ЕМДЕНА.

Лондон, 10 падолиста. Офіцияльно нині оголошено, що австралійський кружляк ,,Сидней'' звів борбу з німецким кружляком ,,Емден'' і загнав його подіравленого на побереже острова Ява, де огонь, який вибух на Емдені і знищив його цїлковито.

Другий знова німецкий кружляк ,,Кеніґсберґ'' анґлійский кружляк ,,Чатам'' загнав до ріки в східній Африці і тут його заблькоковано.

Сі оба Німецкі кораблі були великим пострахом для перевозових анґ. кораблїв. Сам ,,Емден'' затопив їх був щось аж двайцять кілька.

ЛОНДОН, 10. падолиста. З Преторії доносять, що юнійні війска віднесли побіду в полудневій Африці над повстанцями. Богато повстанців згинуло в борбі а еще більше забрано в полон. Повстанці суть досить добре уоружені. Все те оружіє одержали они з німецкої кольонії в Африці.

Льондон, 10 падолиста. Німецкий напад на північну Францію зовсім не вдав ся. Величезні страти понесли Німці коло каналу Ізер і тепер подають ся в зад.

Бельгійці хоробро напирають на уступаючих Німців і дійшли вже аж до Остенди.

Німці приготовляють ся до уступленя взад і в сїй цїли приготовляють собі сильні укріпленя позад своїх ліній.

Петроград, 11. падол. Цар приказав тепер своїм війскам заняти Берлін і Константинополь і то при найблизшій нагоді. Коли сей приказ буде виповнений то покаже будучність.

Амстердам, 12. падол. Німці збирають свої війска і хотять еще раз спробувати перебитись через північну Францію до французьких портів. Коли сим разом їм не вдасть ся, то цофнуть ся на німецку границю і тут займуть оборонючу позицію.

Париж, 13. падол. Російскі депеші доносять до Парижа, що російскі війска перейшли ріку Вісдока і заняли Рашів, Янів і Лєско. В північній Прусії коза ки мали дійти аж під Кеніґсберґ.

В Стейтах вибухла зараза на худобу тому заборонено ввіз худоби з Канади до Стейт.

Деякі наші люди, ще доси не покинули своїх ,,дідівских звичаїв''. Одна така ,,дідівска'' церемонія відбулась тими днями в околици Врудергайму. Підчас сеї церемонії, коли вже добре напились, прийшло до кроваво різанини, серед котрої згинув Никола Кут.

КАНАДА.

Оттава, 8. падол. — Від часу як розпочалась війна в Европі, Вел. Британія дала заробити около 10 міліонів долярів ріжним Канадийским фабрикам.

Видно, що Канада не дуже тратить на війні.

Дня 4 нов. на Вікінґ добуто ґаз в глубині 2340 фітів. За ґазом на Вікінґ зортіло місто Едмонтон. Зі ґлянду на брак фондів думано вдерікати зовсім верчене за ґазом. Здержане мало наступити в суботу по виплаті, тимчасом в середу рано добуто ґаз і то в великій скількости. В одній дни сейшло ґазу 9,857.000 кубічних фітів.

Коли покажесь, що ґазу буде на Вікінґ відповідна скількість, то спровадись його рурами до Едмонтону, що булоб великою полекшою до зросту сего міста. Едмонтон тоді дістаби фабрики, булоб більше в місті роботи, а тим самим і місто скорше розросталобись.

НОВІ РОЗПОРЯДЖЕНЯ.

Видно розпорядженє, щоб всі імігранти з Австрії і Німеччини, які не мають еще доси горожаньских паперів, зголосились до відповідних урядів і зареджіструвались. Такі уряди реджістрації отворяєсь в Едмонтоні і Кальґарах.

Ціль реджістрації є та, щоб над всіма імігрантами, які походять з Німеччини і Австрії, а з Вел. Британія воює, правительство мало нагляд. Правительство буде звертати увагу на резервістів з висше згаданих країв, а головно на тих резервістів, які тут без роботи.

Таких резервістів правительство думає зібрати в одно місце, як приміром Джеспер Парк, і там знайде для них роботу і удержанє. Імігранти не резервісти зареджеструвавшись будуть [illegible] остатись на своїх місцях коли мають средства до удержаня. В старшім віці імігранти суть вільні від реджістрації.

ОПОДАТКОВАНЄ ДИКИХ ФАРМІВ.

Доси в Альберті було богато фармів, які лежали незужиткованї. Сі фарми були власностю спекулянтів, які покупили їх і чекали на добрий час, щоб можна їх було добре продати. Неуправлені фарми, як їх називають дикими, були вільні від податку і спекулянт міг їх держати цілими роками і нічо його се не коштувало. Се було некорисно для фармерів, які живуть на фармах, управляють свої фарми оплачують податки а тим самим спричиняють ся до вартости фармів, які були в руках спекулянтів.

На минувшій сесії альбертійского парляменту ухвалено важний закон, який стане в великій пригоді фармерів. На сій сесії ухвалено закон, що всі дикі фарми мають бути оподатковані.

Сей закон змусить спекулянтів або іти самим робити на ті фарми або їх спродать.

РУДИК ВИГРАВ.

Звісно є нашим читачам, що еще минувшої весни, відбулась розправа в ,,Суврім корті'' п. Рудика проти п. Шандра. П. Рудик скаржив п. Шандру за відшкодоване за неправне арештоване підчас виборів в Вітфорд дістрікті. Справа покінчилась по кількох днях переслуханя сьвідків, обжалованого і оскаржуючого, але судия вироку був не видав.

Вирок видав судія аж 9 сего місяця і то в користь п. Рудика. Після вироку п. Шандро має заплатити п. Рудикови 1.200.00 дол. відшкодованя і всі судові кошта.

П. Рудик має другу розправу з п. Шандром, яка відбудесь на Веґревіл дня 23 сего місяця. Тут п. Рудик домагаєсь судового уневажненя вибору п. Шандра на посла. Здаєсь, що і тут п. Шандро не може числити на виграну, бо друга розправа вяжеть ся тісно з першою.

Премії для читачів, ,,Канадийця"

Ми постановили в короткім часі побільшити ,,Канадиєць'' і зробити його еще більше цікавим. Крім всяких цікавих і пожиточних статий ми будемо містити цікаві образи і то так з теперішної війни як і з фармерскої науки і т. д. Доси ми сего не могли робити задля браку місця. Але, щоб побільшити ґазету, хочемо перше побільшити і число наших передплатників. В тій цїли звертаємось до всіх наших передплатників і читачів і прихильників, які хотять видіти ,,Канадиєць'' побільшеним, щоб занялись приєднуванєм передплатників.

Щоб труд кождого був нагородженний, який займесь збиранєм передплатників, призначуємо отсі премії.

Перечитайте уважно наші премії, виберіть собі котрусь з них і беріть ся до діла сейчас.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 1-ГО СКЛАДАЮТЬ СЯ:

1. Золотий годинник.
2. Убранє ч. 1. (Ковт. сподні і камізолька)
3. Грамофон.
4. Для Едмонтонців 2 фіри угля або
5. Пять мішків муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 2-ГО СКЛАДАЮТЬ СЯ:

1. Срібний годинник.
2. Убранє ч. 2. (ковт. сподні і камізолька)
3. Великий райфел ч. 32-го.
Для Едмонтонців
4. Одна фіра угля і одна фіра дров.
5. Три мішки муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 3-ГО.

1. Ніклевий добрий годинник.
2. Оверковт.
3. Для Едм. одна фіра дров.
4. Два мішки цукру.
5. Одна [illegible] машина.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 4-ГО.

1. Пара добрих зимових черевиків.
2. Кримска шапка.
3. Теплий свидер.
4. Теплий зимовий коц.
5. Для Едм. дві бакси яблок.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 5-ГО.

1. Вовняна зимова шапка.
2. Одна бритва.
3. Для Едм. бакса яблок.
4. Оден мішок цукру.
5. 50 фунтів муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 6-ГО.

1. Скіряні рукавиці до роботи.
2. Тепла шапка ,,Балаклава''.
3. Два фунти гербати.
4. Срібний панцушок до годинника.
5. Оден мішок кукурудзяної муки.
6. Чотири кени добрих сардинок.
7. Одно пейло смальцю.
8. Одно пейло маскаликів.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 7-го.

1. Календар на 1915 рік.
2. Цікаву книжку ,,Варвара Убрик'' істория монашого житя.
3. Оден фунт доброї гербати.
4. Мішок вбираного вівса на кашу.
5. Шапку до подорожі.
6. Теплі рукавиці.
7. Ніклевий ланцушок до годинника.
8. Воєнну мапу Европи.

Щоб одержати одну премію з ч. 1. треба зібрати 50 передплатників; ч. 2. - 35. передпл.; ч. 3. - 25 передпл.; ч. 4 - 15. перед.; ч. 5. - 10. передп.; ч. 6. - 5. передп.; ч. 7. - 2 передп.

Зібрану передплату враз з іменами висилати сейчас до редакції і зазначити яку премію і з котрого числа собі бажає. По одержаню передплати редакция вишле сейчас премію.

Передплата на рік 1. дол.

Час до 1. січня 1915 р.

Наш адрес такий ,,THE CANADIAN''
10336 -- 96 ST.
Edmonton, Alta.